Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dictata - Cod. Ettenheim-Münster 156

Brant, Sebastian

[S.l.], 1607

Nachwort

urn:nbn:de:bsz:31-113619

Visual Library

Nam. 3o. Consummatio Matrimonij non est de eius essentia, quia B. V. verum contraxit matrimonium. Matth. 1. Nec cognita est, deinde nec consensus internus, nec externus contractus sunt illud quo matrimonij essentia consistit, quia sunt causa efficiens matrimonij. Item quia hi actus transeunt Matrimonium autem usque ad mortem durat. Denique non est quidditas matrimonij mutua corporum traditio, quia illa transit matrimonio permanente, nec mutua obligatio ac debitum haec n. alterius adulterio vel ingressu religionis communi consensu cessat manente matrimonij vinculo, Consistit igitur matrimonium ipsum in Vinculo, quo sunt Coniuges vniti, quod ex pactione & mutua traditione oritur, & ita tenent plerique DD. S. Tho. 4. d. 27. q. 1. ar. 1. Sot. ibid. ar. 1. Vict. rel. de matr. p. 1. Sanchez l. 2. d. 1. Henr. &c. Dixi 2do. Maritalis i. orta ex mutua traditione, ut excludantur aliae obligationes, quibus Viri & mulieres inter se vel pretij vel alterius rei gratia ex pactione sese obligare possunt vt sibi mutuo praestent operam. Dixi 3tio. Legitimas inter personas i. non habentes impedimentum, quia non inter quoscunque promiscue etiam sexu dispares, sed inter habiles personas secundum legem matrimonium fieri potest. Dixi 4. Indiuiduam vitae. Vt scilicet Maritalem coniunctionem non consistere in carnali coniunctione cum ante illam verum matrimonium sit, sed in indissolubili & indiuidua obligatione seu Vinculo eorum, quae coniunctio tamdiu indissolubilis permanet, quamdiu uterque superest.

DVB
II

Encratitae Matrimonium tanquam opus diaboli execrantur. Tertullianus cum Novato alteras nuptias damnat, Contra vero Assedae Lutheri Matrimonium omnibus in praecepto esse censuerunt.

CONCLUSIO. Iª. Matrimonium inter habiles personas est modo & fuit semper res bona & non mala, Nam status Matrimonij est immediate à Deo authore naturae inspirante primo parenti et institutus etc. in paradiso Gene: c. 2. et est de iure naturali. c. Ius d. 1. qa ex naturae festinatione & q. cum ipsa natura statim in exordio mundi ortus est. Deinde in diuinis litteris multorum matrimonia approbantur, ut Gene. 24. Tob. 7. Matt. 1. Ioãs 2. qa imo disertis verbis apostolus 1. cor: 7. ait. Accipe uxorem, nubere etc. non esse malum et peccatum. q. idem 1. Tim: 2. de muliere nupta dicit quod saluatur per filiorum generationem .i. salua esse potest in statu generandi filios, & hebr. 13. honorabile coniugium. Denique finis Matrimonij bonus est, qui est legitima prolis procreatio, Educatio, Institutio, est enim foemina data viro in adiutorium ut in terra conseruetur species humana & in indiuiduis multiplicetur ad complendum numerum electorum, & ut contra peccatum incontinentiae existat remedium.

CONCLUSIO. II. Matrimonium non solum primum sed illo morte coniugis dissoluto aliud atque aliud est res bona, constat cum ex diuinis litt: Rom. 7. Si mortuus fuerit vir eius liberata est à lege ut non sit adultera, si alium virum acceperit. 1. cor: 7. Si dormierit vir eius nubat cui vult. 5. Aug: l. de bono Viduitatis. cap. 2. inquit apostolus. Si dormierit vir eius primus aut 2. vel 3. sed indefinite vir eius proinde semper nubere licet mortuo quotus tandem fuerit, Tum ex Concilijs & decretis Pontificum nam Concil. Nicen: c. 8. statuit, ut Nouatiani non recipiantur nisi promittant se communicaturos ijs qui secundas nuptias experti fuerint. Deinde, Vrbanus 3. & Innocentius 3. c. sup. & c. cum. de 2dis nup: declarant posse mulierem absque ignominiae nota etiam intra tempus luctus viri defuncti .i. intra annum à morte coniugis nubere.

cum tales nubentes infamia notabant, legibusque civilib.

CONCLVSIO 3a. Matrimonium est bonum huiusmodi, quod ad Legitimam hominum propagationem est utile, ea non est aliquo modo quo proles legitime procreari & honeste possint educari quam matrimonio, hunc certe modum Deus instituit Gen: 2. Christus Dei filius confirmavit Matt: 19. Respublica omnis bene constituta duce natura agnovit & amplexa est, ac e contra adulteria, fornicationes et alia mala detestata est & punivit; sunt enim talia quae cum recta ratione pugnant & aperte divinae Litterae damnant. Ex his constat statum eorum qui extra matrimonium liberos procreant, ut est concubinatus libido vaga ex omni malum.

CONCLVSIO 4a. Matrimonium etsi sit bonum, necnon ad legitimam hominum procreationem utile, non tamen est huiusmodi bonum quod omnibus & singulis hominibus sit praeceptum, quia licet statum coniugatorum in mundo & immunitate permissum esse, non tamen sublata est libertas, ut qui velint possint celebrare coelibatum, ac ulterius vacandum cultui divino, Est certum hoc tum ex multorum priorum piorum exemplis in utroque testamento, qui Virgines absque coniugio vitam traduxerunt, Ut in Veteri Abel, Elias, Onechyi illi qui: illo 60. Tel. In novo praeter Deipara legitima, Utergo Joes Apts Paul: 1 Cor: 6. Filiae philippi act: 21. tum ex divinis litt. Laudat Christus eunuchos illos Matt: 5. qui se propter regnum Dei castrant, i. qui spe regni coelestis voto se continentiae se astringunt. 1. Cor: 7. Apts non semel sed saepe inculcat statum continentiae, ut qui ait. bonum est mulierem non tangere.

Solutus es ab uxore noli quaerere uxorem. Dico innuptis & viduis bonum est si sic permanserint &c:

Adverte Matrimonium cum sit rerum communitati & praeceptum singulis urgeale necessitate sit & sit pps plures aliquot habiles compellere ad matrimonium, quod si hoc pps omittat peccatus qui indicat suum matrimonium de rerum pro mundi conservare obligatus ad matrimonium, ne causa sit cur pereat mundus.

CONCLUSIO 5a. Matrimonium etsi sit bonum, est tamen dignitate viduitatis bono inferius. Est certum contra haereticorum de statu viduitatis. Tum ex divinis litt.

Matt. 19. & 1. Cor. 7. tum Conc. Trid. ss. 24. c. 10.

CONCLUSIO 1a. Matrimonium est vere & proprie sacramentum novae legis. Conc. Flor. in decr. Vn: & Trid. ss. 24. Can. 1o.

Constat id tum ex divinis litteris quae apertis verbis sacramentum matrimonium vocant sacramentum Ephesio. 5. & matrimonio id tribuunt quod verum sacramentum constituit nempe quod sit a deo institutum ut res sacra quae ex opere coniugibus conferat gratiam, ut colligitur ex illo Ephes. 5. Viri diligite uxores vestras sicut Christus dilexit Ecclesiam erunt duo in carne una sacramentum hoc magnum est Ego dico in Christo & in Ecclesia; quibus verbis indicat Apostolus quod Matrimonium extrinsece quidem facit unionem indissolubilem Christi cum Ecclesia sponsa, intrinsece vero facit & causat unionem animorum inter coniuges seu charitatem qua vir diligat

uxorem tanquam partem sui & foueat ut suam carnem. Siquidem
Matrimonium vocatur satis apposite sacrae unionis idea quae Christum
cum Ecclesia ut sponsus sponsam, spiritali dilectione, nisi inter
Virum & Uxorem sit praeter civilem contractum etiam unio spirit-
ualis etiam quum ex Christi institutione significat & efficit matrimo-
nium. Item ex Canonib. c. ad abolendam de haereticis.

Obycit. Durandus. Potest absque symonia pecunia acci-
pi pro contrahendo matrimonio, ergo non est sacramentum.

R: DD: Pecuniam accipi pro matrimonio, non quatenus est sacramentum,
sed qua est quidam contractus.

QUAERES. Matrimonij sacramentum a quo & quando institutum sit?

DICO 1o. Matrimonium ut est contractus civilis &
in officio naturae est a Deo per os Adami institutum in
paradiso, quod usque in lege naturae & Moysis mansit, non tamen
fuit institutum ante legem Evangelicam, ut sit vere & proprie
sacramentum quod hominem sanctificat. Conc: Trid: ss: 24. Dixi
sacramentum proprium i. signum practicum gratiae, nam ut late sacramentum
sumitur, sic Matrimonium an in lege naturae & Moysis
sacramentum fuerit DD: Varij. Affirmant plerique — Ut Alphon.
contra Petrus a Soto. Dapperus ar: 18. post Bellar: & Becan:
c. de matr: & alij.

DICO 2o. Matrimonium ut proprie est sacramentum est a Christo imme-
diate institutum, facto Joannis 2o. verbis Matth: 5. & 19. Christus
enim honestavit ibi antiquum contractum a Deo institutum, eum
stabilivit, ad pristinam firmitatem revocavit & symbolum
efficax gratiae effecit ut indicat Conc: Trid: ss: 24. in c. —

CONCLUSIO 2ª. Matrimonium non tantum primum, sed illo soluto alterum aliud & aliud si verum & legitimum inter xpianas personas contrahatur vere & proprie Sacramentum est. Conc. Flor. & Trid. loc. cit. qui habent Sacramentum Matrimonii iterari posse.

Dixi christianas, nam inter personas quae baptismo non sunt initiatae sunt Sacramentum Matrimonii esse negatur, et postquam una earum baptismum suscepit, sed tunc & non citius Sacramentum existit, quia quando ambae personae baptismo initiatae contractum iam pridem matrimonium consensu novo confirmant saltem implicito, dum nempe in contractu antiquo persistentes actum singulum exercent. Palud. & Tho. de Argent. 4. dist. 39. Contra quosdam qui explicitum consensum requirunt, quod valde probabile est in locis ubi Concilium Trid. viget; unde securior ibi via est ut post baptismum utrinque coram parocho & testibus denuo contrahant. Henriques.

CASUS PRIMUS

A. & B. haeresi Lutheri infecti, qui non agnoscit Matrimonium Sacramentum, contrahunt.

Rx. Matrimonium eorum vere Sacramentum est si velint contrahere ad eum modum quem Xpus instituit.

CASUS SECUNDUS.

C. & D. nolunt expressa voluntate facere Sacramentum sed solum contractum civilem inire.

Plerique Doctores putant quod Xpiani non possint Sacramentum a contractu separare, ita ut vere contrahant & Sacramentum non sit.
Alii tamen sentiunt quod possint sed non absque peccato gravi, quia Sacramentum voluntatem suscipientis requirit.

CONCLUSIO 3ª. Matrimonium est Sacramentum unum, neque obstat quod in Matrimonio sint contrahentes duo, Contractus enim

sicut & amicitia duas p̄sonas requirit. Henr: c.2. de Matr:

Matrimonium quam formam et maam habeat. DUB. IV.

Durandus 4. dist. 1. Nullam in Matrimonio maam agnoscit
Sed hoc post Conc: Trid: & Flor: aptè falsū est. Melchior
Cano. par: 1. de Sacris. Vult verba matrimonij ꝯ alia, Ego vos
coniungo in nōie pris &c: Sed hoc ab oib. reijcit.
Palud: 4. dist: 16. q.4. ar: 3. & Covarruuias par. 2. de sponsalib.
c.1. §.8. Putant ipsa Contrahentium corpora eē maam, ver
ba consensum exprimentia Fōam eē, Sed hoc Alijs ꝯ placet,
qa p̄sonæ q contrahunt sunt subm Sacri, deinde corpora contrahentiū
Sacri ꝯ sunt pars, sicut nec pars emptionis contractꝰ res
q venditꝰ. Navarrꝰ. c.22. cum celossa & multis alijs cen
set Consensum internū eē Maam, Formam ꝰ verbum consen=
sum istum exprimens. Sed contra hos est, quod Maa tota non
pt eē insensibilis. D. Soto. 4. dist. 26. q.2. ar: 1. Dicit verba Con
trahentium eē sibi mutuo Maam & Fōam, quippe vba uniꝰ coniu
gis determinant vba alterꝰ & ab illis determinantꝰ. Sed
hoc Henrꝰ: l.1. de Matr: c.2. solum pbat in casu illo quo
uterqꝫ simul mutuū consensū exprimunt.

CONCLUSIO. 1a. Matrimonium ipsos actus hanos q. Maam
primam sit. D. Tho: in addit: q.42. ar: 1. Henr: loc: cit:

CONCLUSIO. 2a. In Matrimonio ut sit verbum
coniugis primū p̄ferentis aut aliud sensibile signū ratōem Maæ
ht. Verbum 2do p̄ferentis & acceptantis ht ratōem Fōæ complentis
& determinantis. Nam dum primus ait Accipio te in meam–

.1. trado tibi corpus meum, si et quia simul tradas mihi tuum corpus et ex nunc accepto futuram tui corporis traditionem, traditio certe haec prima non est absoluta sine conditione, neque perfecta antequam per secundam compleatur, nempe per verbum vel signum praeferentis ut fiat et traditionem et acceptationem absolutam, quia Matrimonium non fit cum conditione pendente in futurum aut ad tempus. Dixi, ut fit, quo tempore est verum sacramentum conferens gratiam, nam ut permanet postquam factum est, sacramentum late tantum est, dum nempe coniuges vivunt semper vinculum corum et nexus est sacramentum Christi et Ecclesiae repraesentans eorum indissolubilem coniunctionem. Dixi secundo. Verbum aut signum, Etsi enim expressio per signum consensus quam verbum, sit aliquo modo de praecepto Ecclesiae, c. Tuae, et c. Inter, de sponsalibus, et c. Licet de sponsa duorum, Non tamen de necessitate sacramenti est cum pro verbo signum et nutus sufficiat c. Tuae cit: Imo et taciturnitas sufficiat in puella verecunda pro qua parens respondet Modo consensus faeminae vere concurrat. Covarruvias par. 2. de sponsal: c. 4. Navar: c. 22. Henr: citat: contra Angelum et quosdam alios qui requirunt, quod annuat vel porrigat manus

B. tacente, & parens sed aliq respondet.

So. aliq putant sufficere si aliqqlibet a parente respondeat, modo vere puella responsioni consentiat. ita Glossa c. unico de sponsa duor. Alij fore distinguunt, Dicunt n. quod in foro interno satis sit cuiquis responsum, at in externo nunc ut q respondet sit parens vel tutor; ita plerig theologi tent. Alij denique volunt ex speciale in parentibus quod responsum eorum sufficiat, & hoc magis pbat Langes. Dixi 3o. signum sensibile nam ut matrimonium sit, n sufficit internus consensus, sed requirit ut is signo externo exprimatur, qppe externum signum n e t conditio sine qua non sed et. ad essentiam matrimonij ptinet Henriq. c. 2. & alij.

CONCLUSIO. 3a. Matrimonij Mat & Forma co moda & ab Eccla aliquomodo pscripta, haec est. Vir ait Ego, te in meam accipio, foemina subiungit Ego te accipio in meum. c. Si inter de sponsalibus.

Adverte. Non est petum saltem mortale, si contrahentes ineant Matrimonium alijs verbis vel et. signis aeqpollentibus, q a Eccla absolute vba ita n pcipit quis pot.

QVAERES. Qua sit Mat & Fa in matrimonio q d per litteras aut procuratores fit?

Scotus 4. d. 36. q. un. dubitat de matrimonio p litteras an sacrm sit. Caiet. & Victo: Matrimonium p procuratore n e sacro hnt.

Dico 1o. Matrimonium p litteras contrahi pt & verum sacrm & ut a sit oportet ut hoc modo fiat. Vir. V.G. scribit se n solum facere sui traditione sed et. acceptare traditione ex tunc alterius V.G. foemina qn primum fiet, qs litteras dum foemina

legit acceptat & consensum suum signo externo exprimit, Vel apud se solam uel post decretum Tridentinum & testibus coram & Parocho. S. Antoninus par. 3. tit. 1. c. 19. Syl. verb. matrimo. Henr. c. r. Contra Aliquos qui requirunt ut foemina Viro rescribat & ab ipso consensus foeminae acceptetur.

Dico 2. Matrimonium per procuratorem contrahi potest & ut sic contrahatur oportet, ut procurator habeat speciale mandatum, nondum reuocatum, pro persona determinata, cum qua sola nomine Domini Vel post Trid: decretum coram parocho & testibus contrahit.

Aduerte. Quando Matrimonium per procuratorem fit, hac commodo forma est Dominus meus N. per me ducit te in uxorem, Et Ego te mediante Dominum meum N. in Virum meum duco.

CASVS.

A. qui litteras aut procuratorem ad foeminam misit sanae mentis erat sed paulo post in amentiam incidit ante consensum foeminae.

R: Matrimonium ideo non est nullum sed facto consensu foeminae ualidum censetur quia manet consensus Virtualis etiamsi forsan Vir tempore illo quo foemina consentit, ebrius sit vel stultus sit vel dormiat.

CASVS SECVNDVS.

B. qui misit procuratorem consensum finxit, quo tempore illo quo procurator contrahit plenum consensum & Verum habet.

R. Matrimonium ualet, Henr. c. r. cit.

Melchior Cano. l. 8. de loc: Theolog: c. 8. contendit ministru matrimonij ee sacerdote. ———

CONCLVSIO Iª. In genere matrimonij comprehendes legitime sunt sibi invicem ministri & presertim postea nondu ppriu consensu absolute profert ipsu sacra conficit & gratiam dat vel causat. Palud. 4. dist. 5. q. 2. ar. 2. Sot. dist. 1. q. 5. ar. 1. Couarr: par. 2. de spons. Bellar: Henriq. loc: cit: — Pro hoc capite sufficit. 27. q. 2. ———

CASVS

A. & B. in mortali peccato contrahentes sibi sacre matrimonij ministrant.

Rx. Peccant qa indigne sacra suscipiunt et, ta racione ministerij, qa nullus laicus sacra ex officio ministrat. Henr:

Quaeres post Anta Matrimonio consensus parentum requiratur. dico. Non requiritur quoad essentiam matrimonij qa Matrimonium quod liberi clam parentibus contrahunt sub quorum cura sunt, quamuis illicitum ee possit & peccatum, ta semper sunt rata matrimonia & debent. Concilium trid. S. 24. c. 1. de refor: Porro quod illicitum sit inde patet, qa e contra leges, cum Canonicas c. aliter. 30. q. 5. tum civiles lege nuptiae ff. de ritu nuptiarum lege. 1. & 2ª. cod: de nupt: — Aduerte Eccla lege lata matrimonia potuit reddere irrita

quae à liberis clam parentibus fiunt potuit reddere irrita sed de facto non reddidit illa, quod si potestas saecularis ea voluerit reddere irrita nihil efficiet nisi forsan Pontifex approbet.

Rx: Matrimonium valet, quia praesentia Parochi non requiritur sed tantum praesentia eius. CASUS SECUNDUS.

C. & D. contrahunt praesente parocho vel dormiente vel ebrio.

Rx: Matrimonium non valet, quia praesentia Parochi humana requiritur quod nempe advertat quid fiat.

CONCLUSIO 2a. Matrimonium requirit suscipientes personas legitimas, quae nempe per impedimentum non sint inhabiles, quia non quivis consensus feminae & viri mutuus in corpore alterius est verus & ratus contractus matrimonialis, nam ex natura sua non omnis huiusmodi matrimonium honestat, cum per leges multi inhabiles sint Conc: Trid: ss. cit:

QUAERES 1°. Quomodo Matrimonio per hominem impedimentum possit poni, cum sit Sacramentum institutum a Deo?

DICO. Potest impedimentum poni non quia Sacramentum, sed quia contractus est quem Sacramentum supponit, potest a Ecclesia contractum illum reddere irritum & proinde non potest esse Sacramentum.

Quaeres 2. Impedimentum matrimonij quis instituit?

Dico 1o. Impedimenta aliqua Matrimonij Deus instituit dum per legem naturae dum per positivam legem, nam impotentia perpetua, cognatio in primo gradu, ignorantia personae impediunt lege naturae matrimonium, et ex praecepto Christi ligamen Matt. 5. & 19.

Aduerte. In lege mosaica Deus quaedam alia impedimenta posuit matrimonij, Sed haec ut in lege illa posita sunt iam nos non obligant, quia Mosaica ut talis per legem novam sublata est, & ab illa Christiani liberi sunt actor. 15. Rom. 6. 7. 8. Gala. 3 & 4.

Dico 2o. Impedimenta matrimonij potest instituere & instituit potestas humana, quia cum Matrimonium sit civilis contractus subiacet humanae potestati & leges de hoc possunt ferri iuxta quas debeat institui ut ratum sit & firmum.

Dico 3o. Impedimenta Matrimonij instituit potestas Ecclesiae, nempe S. Pontifex Conc. Trid. ss. 24 can. 3. & 4. hoc ipsi probant tum illa loca scripturae quae indicant curam Ecclesiae Apostolis & eorum successoribus esse commissam, nam ideo ad illam pertinet leges condere de actibus humanis, illosque ratos vel irritos facere.

Aduerte. Pontifex cum iusta de causa facit inhabiles personas ad matrimonium non mutat etiam sacramentum, sed tantum vel irritum facit contractum humanum, qui in sacramento praerequiritur, quem non Christus declaravit, quis contractus sit legitimus et ratus & quis non, sed illo supposito voluit contractum

humanum legitimum inter virum & feminam iure ee, & pia de nullius est momenti obiectio illa, Quod Deus coniunxit hõo n̄ separat. Matt. 19. q̃a Deus ñ coniungit quos Pont: s. p irritum impedimentũ a matrimonio arcet & illos solum Deus coniungit q̃s coniunctionem leges ex Dei authoritate manantes pmittunt. Deinde Pontifex ponendo impedia & reddendo inhabiles matrimonio ñ separat quod Deus iã coniunxit seu pfectum matrimoniũ irritum facit aut dirimit, sed efficit ne fiat coniunctio renẽ iure perficiat, vel addendo ad contractũ quandã solennitatem, ut est præsentia Parochi & testium, vel reddendo psonas volẽtes contrahere inhabiles ad hoc, q̃a v.g. statuit ut iuncti sanguine in quarto gradu aut tentantes sine parocho & testib. ɔtrahere sint eo ipso inhabiles ad contrahendũ.

DVB: VI. Matrimonium quot et quæ hãt impedimẽta

CONCLVSIO. Ia. Impedimenta Matrimonij q̃dam impediunt contrahendũ sed ñ dirimunt contractũ .i. efficiunt ut q̃ cum illo impedimento contrahunt peccent Matrimonium tñ. est firmũ & ratum. Quædã & impediunt contrahendũ & contractũ dirimunt .i. efficiunt ut q̃ cum tali impedimento contrahunt nihil operentur cum contractus illorũ sit ipso iure nullus omnisq; careat firmitate.

CONCLUSIO. 2a. Impedimenta matrimonij quae sub mortali prohibent contrahere sed contracta non dirimunt, duo sunt quae hisce versibus comprehendi solent.

Impediunt fieri permittunt facta teneri
Ecclesiae vetitum nec non tempus feriatum.

Adverte quod quis a Doctoribus duo solum haec Matrimonij impedimenta a iure humano introducta ponant, nempe Vetitum Ecclesiae, quo Matrimonium contrahitur clandestine, v. g. omissis absque causa denunciationibus & interdum sunt tamen ex iure naturae & humano alia impedimenta quae faciunt ut cum aliquo peccato mortali matrimonium contrahatur ut votum, sponsalia cum alia certa.

CONCLUSIO. 3a. Impedimenta matrimonij quae iure divino vel humano impediunt matrimonium contrahendum & contractum dirimunt, 13. in particulari poni solent, quae his pulcherrime versibus stringuntur.

Error, conditio, votum, cognatio, crimen,
Cultus disparitas, vis, ordo, ligamen, honestas,
Si clam, si affinis si consummare nequibis
Haec socianda vetant, connubia, facta retractant.

Vide Bellar: c. 18. de Matrimo: ubi huius numeri ratio redditur.

Adverte impedimenta quidam Matrimonij in classes duas redigunt in quarum altera sunt illa quae attingunt consensum, ut Error, Vis, Conditio, in altera quae personas contrahentium, ut impotentia, ligamen, cognatio &c. Alij non male redigunt omnia ad ~~quinque~~ octo capita, 1. Defectus consensus legitimi. 2. Defectus solennitatis ob absentiam Parochi & testium. 3. Impotentia. 4. Votum. 5. Ligamen. 6. Cognatio seu propinquitas. 7. Disparitas cultus. 8. Crimen.

QUAERES. Impedimenta matrimonij an & a quo possint tolli.

Dico. Etsi quaedam sui natura non possint tolli, pleraque tamen possunt tolli idque aliquo trium modorum, 1us est Cessatio Impedimenti quia nempe implevit aetatem, impotentiam amovit, usum rationis recuperavit,

coniux prior obijt, in libertatem est restitutus, coactio & metus
sublatus est. 2°. Abrogando legem quae impedimentum induxit, hoc mo
do tolli possunt omnia impedimenta, quae Lex positiva introduxit, sive illa humana
sit sive a Deo sit, non autem quae Lex naturalis introduxit, quia haec constans
& perpetua est, cum illa abrogari possit, & de facto Lex Evange
lica sustulit impedimenta illa Levit. 18. quae solum ex lege Dei posi
tiva iudaeos obligabant, Lex item Canonica sustulit impedimenta
quae erant de lege civili ob defectum consensus &c & Conc. Trid.
ss. 24. sustulit impedimenta aliqua ob affinitatem ex fornicatione
& ob cognationem spiritalem publicaeque honestate in gradibus
certis, addidit interim duo nova, Raptum & Defectum praesentiae
Parochi & testium. 3°. Dispensatione, quam meminit Conc. Trid. ss. 24. c. 3. &c.

QVAERES; In impedimentis matrimonij quis dispenset.

DICO 1°. In impedimentis dirimentibus quae lex naturae clara posuit
per se solus Deus dispensat quod & de facto dispensavit inter filios Adae
ut frater cum germana sorore contraheret & expresse inter posteros
Abrahae, ut unus haberet simul plures uxores. Dixi 1°. clara, quia non tamen
certum est an sit etiam impedimentum e lege naturae, ut est Consanguini
tas in secundo & tertio gradu, Pontifex urgente magna causa potest dis
pensare. Henr. c. 3° de Imp. Mat. Dixi 2°. Praecise, quia
si ob votum solemne iure divino non liceat matrimonium tamen quod illud
ideo sit irritum & nullum per legem humanam est, & propterea ob causam
magnam Papa potest dispensare, sic etiam iure naturae videtur illicitum
matrimonium consobrini cum matertera, & privigni cum no
verca, quod tamen hoc sit irritum praecipue a lege humana est in quo Pon
tifex dispensat.

DICO 2°. In impedimentis matrimonij dirimentibus omnibus
quae Ecclesia instituit potest dispensare Pontifex, praesertim si causa iusta
sit, & quidem idem solus ordinarie, non autem Eps, vel alius praelatus. Qui

QVAERES 2°. An matrimonium quod cum impedimento
dirimente contractum fuit impedimento sublato ratum fiat.

Dico. Non fit, sed ut ratum sit plerumque oportet ut legitimo utriusque consensu confirmetur quia v.g. dispensatio extrinseca non potest necessarios utriusque consensus supplere. Dixi, plerumque utriusque, nam doctores communiter requirunt consensum utriusque quando matrimonium fuit irritum, quia personae contrahentes matrimonium inhabiles erant, quia non est maior ratio cur requiratur consensus novus unius etiam nocentis quam alterius, quando vero matrimonium ideo non valuit quia tantum consensus defuit a parte unius, tunc sufficit ut consensus istius opportune suppleatur antequam alius intellecto defectu reclamando praeveniat. &c.

CASVS.

A. Novit impedimentum esse dirimens, inter ipsum & personam illam cum qua contrahit, sed metu gravi adigitur contrahere cum illa.

Dico. Etsi humana lex obliget raro cum periculo mortis, nisi causa boni communis aut religionis christianae urgeat, tamen lex illa quae inhabilem ad matrimonium facit ita obligat, ut

propter mortis periculum non liceat, contrahere simulq; consummare cum inhabili matrimonium cum nullum sit. v. Scho. de Just. Henr: c1.

DVB. VII. Matrimonium et eius consensum an conditio et quæ impediat ac dirimat.

Nota. In Contractu Matrimonij modificatio Varia potest apponi. 1a. Est demonstratio qualitatis, vt, duco te quæ es Virgo, nobilis &c. 2a. Modus q. explicatur per particulam vt, duco te nobilem vt honoratior fiam vt talem rem facias &c: 3a. Causa, duco te, quia es diues, fecisti hoc. 4a. Conditio quæ solet denotari per Coniunctionem, Si, hæc solum vl-tima modificatio contractum matrimonij suspendit, Priores vero tres illum non suspendunt neq; annul-lant, nisi substantiæ vel bono matrimonij aduer-sentur, aut nisi errorem personæ aut status inducant.

Nota. 2o. Conditio q. apponi potest contractui tri-plex est, de præterito, de præsenti, de futuro, & hæc postrema de futuro propriè conditio, quia illa sola

suspendit contractum quousque aliquid in futurum fiat. Priores autem duæ cum sint quasi impletæ illum non suspendunt, sed si sint veræ & essentiæ matrimonij non repugnent, contractus statim valet, si falsæ non valent.

Nota 3º. Conditio de futuro præter illam generalem, Si Deus voluerit, si consentias, si es habilis &c: Quæ ex natura rei inest, quamque exprimere vel silere impertinens est, est triplex. Necessaria, Impossibilis, contingens seu possibilis, quæ ultima nempe contingens duplex, Quædam honesta aut saltem non inhonesta, Quædam turpis, & hæc duplex iterum, Vel enim turpis est quia est contra substantiam & bona matrimonij, Vel est turpis quia est contra alia bona.

CONCLUSIO. 1ª. Conditio de futuro possibilis, si honesta sit vel saltem non inhonesta consensum suspendit & matrimonium impedit suo modo ac dirimit, adeo ut si cum alia contrahatur persona, absolute illa conditione pendente matrimonium illud valeat. Covarr: par: 2. de Spons: c. 3. Greg: q. 3. de Matr: pun: 3. Henriq: q. 1. cur. Navar: c. 22. num: 64.

QVAERES:

An impleta iam Conditione statim sit
matrimonium validum?

Canonistae plerique Affirmant, ut Panorm: Innoc:
Navarr: con 1. de Cond: appos: nituntur hi, tum Capite
super eo de Cond: app: tum quod contractus alij humani
ut emptio, impleta conditione perficiuntur, & rati sint.
Negant Theologi Sot: 4. dist: 29. q. 2. Vict: rel: de matr:
Greg: & Henriq: loc: cit: Requirunt enim hi ut ma-
trimonium valeat, & ratum sit quod impleta conditione
consensum verbo aut signo renovet is qui apposuit con-
ditionem, nam prior ille eventus cum penderet ex eventu
futuro non habuit de praesenti vim suam ad obligationem in
ducendam, neque sufficiens fuit ad matrimonium, nisi de
novo alius consensus accedat de praesenti ut colligitur ex Cap:
de illis, c super eo & c, per tuas, de condit: appo:
CONCLVSIO. 2a. Conditio de futuro possibili, si
turpis sit, & quidem contra substantiam, fidem, finemque
matrimonij, matrimonium penitus impedit & dirimit c. fin: de
cond: apps: Neque impleta conditione contractus talis tran-
sit in sponsalia sicut transit quae conditio honesta
impleta. Hinc fit ut matrimonium nullum sit si quis sic
contrahat, duco te, si aliam non invenero pulchriorem,
si victum pro familia adulterio quaeris, si impedieris
maleficio generationem prolis.
CONCLVSIO. 3a. Conditio de futuro possibili, si quidem
turpis sit, sed non contra substantiam & bona matrimonij non impedit

matrimonium, nec dirimit saltem in externo foro c. fin: de Cond: Quia huiusmodi turpis conditio aequatur impossibili, id n. non possumus dicimur quod iure & licite non possumus, & habenda est pro non adiecta, & ideo Iudex in dubio praesumit conditionem fuisse appositam ioco, aut otiose, aut contrahentes putasse honestam, & quia nemo obligatur ad turpe sicut nec ad impossibile, intelligitur si & quando licuerit impleveris atque ita nihil obest causae favorabili matrimonij in foro externo communiter tamen in conscientia contractum suspendi quousque impleatur conditio, quia contractus pendet ex intentione contrahentis quae consulenda est.

QVAERES. Quid sit apponatur instar pacti conditio, quae de se quidem non apparet turpis sed honesta, tamen repugnat bono matrimonij, ut contraho tecum si voto emisso volueris mecum continentiam. Paluda: 4. dist: 30. q. 2. ar. 1. Dixit valere Matrimonium, quia usus matrimonij non est de essentia eius, neque obligatio commoda & propinqua ad ipsum sed solum remota, quae in ipso contractu est & mutua traditione potestatis corporum est, siquidem propinqua obligatio est tolli per votum castitatis emissum a coniugibus manente inter illos matrimonio. Grego: de Valentia q. 3. de Matrimo: pun: 4. fatetur siquidem tantummodo respiciatur ad modum quo ex natura rei conditio talis & pactum possit apponi, dubium esse quia possit Matrimonium esse validum, quia illa conditio non est contra obligationem essentialem & substantiam matrimonij & possunt contrahentes non obstante ista conditione intentionem habere tradendi sibi suorum corporum potestatem, & obligandi se saltem implicite ac remote ad actum coniugalem, ac simul cedendi utrinque in ea re iuri suo

& fouendi castitatē eo modo q̄ possunt id velle facere post
matrimonium sine tali pacto contracto. Verum, q̄a mo-
raliter loquendo q. ab initio contrahens hēt intentionem
ōq. se cognoscendi, q̄ uidetur ullo modo habere intentionem
tradendi sibi suor corpor ptatem, & sic deest aliqd de
ēēiā obligaōis matrimonialis, & pinde Putat matri-
monium cum isto pacto eē irritum & nullum, & ita etiā
tenent D. Tho: in add: q. 48. ar. 1. Sot: 4. dist: 29.
q. 2. ar. 3. Gouar: par: 2. de Sponsal: c. 3. §. 1. Saly.

CONCLVSIO. IV. Conditio de futuro clare im-
possibilis nō impedit matrimonium nec dirimit in foro ex-
terno, q̄a pro non adiecta hētur c. fin: de Conditio: Dixi
clare, si n. is q. illam addidit putauit eē possibilem
adiecitque, ideo quod contractum suspenderet quousque
impleret matrimonium, nō censetur eē contractum, quia
absolutus consensus defuit. Henriq: cit. Notat, quod
q̄s adiecit conditionem quam putauit possibilem adimplē-
dam ab altero contrahentium Iudicatur pro matrimonio,
q̄a nemo obligatur vt impleat id qd sibi est impossibile,
ut si ignoret ptem obiisse & contrahat si pr. [illegible]
serit, valet, q̄a intelligitur nisi p dissensum pris stet.
Dixi In Externo foro, q̄a in illo ex sola rōne conditio-
nis impossibilis ut [illegible] nō psumitur magis inualidum
matrimonium, q̄ ex dicto testis infamis, quod nō probat
nec improbat contractum. in foro a. Conscientiæ matrimonium

nullum est, quando nempe ille qui conditionem apposuit impossibilem praesertim notam voluit absoluta intentione & hoc ipsum ostendere sic voluit.

CONCLUSIO V. Conditio de futuro necessaria quae de se .i. in sua causa prima est talis matrimonium non impedit nec diminuit, cum qua non adiecta habet & pendet statim apud Ecclesiam valet & tenet quia apud illam in favorem matrimonij consensus absolutus praesumitur c. fin: de condit: nam effectus iam ita necessario continetur in virtute causae determinata, ut naturaliter impossibile sit propositionem non esse determinate veram. Covar: Grego: Henr: loc: cit: ibidem notat, quando conditio est solum necessaria per quod accidens, ut si dicatur, ut pote si Deus noverit cras pluviam futuram non sit matrimonium effectus non futurus tamen praesens virtualiter continetur determinate in prima causa tamquam praesens virtualiter continetur, neque propositio de futuro contingenti, quod continetur vel infertur ex illo Deus scit vel scivit, est in seipsa determinate vera.

Adverte cognitio de futuro necessaria in foro conscientiae omnino suspendit matrimonium & impedit, quia nempe ille qui eam addidit expressa intentione voluit suspendi contractum usque ad tempus quo conditio impleta existat.

QUAERES. Quid sit de illo qui ficte contraxit matrimonium.

Dico 1o. Quando matrimonium ficte contractum est, non est ideo illud validum peccavit tamen graviter is qui absque mente ficte contrahit decipiendo foeminam.

Dico 2o. Deceptio haec maligna ut a decipiente posttolli

oportet qa est matrimonium ut in facie Eccla contractum absq metu, ipse revalidet illud vero consensu, ad hoc n in utroq foro tenetur, si modo adhuc habilis sit. Sot: dst. 27. q. 1. ar 3. Henr: c. ii. qa foemina ius acquirit coram Eccla ac testibus ad executionem illius & proinde cogere illum pt apud iudicem.

Dico 3. Foemina sic decepta, qa e in facie Eccla absq metu gravi contractus factus deceptori dicenti se non habuisse verum consensum credere non debet, quia pt esse moraliter certa quod contraxerit vere, sicut & Eccla pro tali matrimonio praesumit, nisi forte vim passus fecerit protestationem coram hominibus, vel aliis coniecturis pbet consensum defuisse, qa v.g. foemina fuit inaequalis valde ipsi, & aliquibus indiciis publice aperuit se non agere serio & contrahere. Henriques loc. cit. Qui tn. addit si foemina forte matrimonium n poit pbare, qa Parochus & testes obierunt, & liber parochiae non comparet, habetq graves raones credendi se a viro deceptam, poe illo casu tuta consciã se liberam a matrimonio reputare & nubere alteri. Dixi In facie Eccla, nempe coram Parocho & testibus, Olim n contracto clam & ficte matrimonio, licuit mulieri, credere viro cum iuramento affirmanti se verum consensum non pstitisse.

DVB VIII Error et ignorantia an impediat matrimonium et dirimat.

CON: Error & Ignorantia n ois sed aliqua matrimonium dirimit, qa Ignorantia & error pt efficere occultando rem ut plerumque consensus non sit in contractu cum psona certa.

hinc illud l. Si per errorem, ff. de iurisdict. Quid tam consen=
sui contrarium q error?

QVAERES. Quæ Ignorantia, qs error matrimoniu dirimat
Nullum facit.

Nota. Ignorantia pt esse Privao & Negao suæ, Error
est positivus consensus & iudicium falsum.

Nota 2. Error hic ee pt. 4uor modis. 1o. In Persona ipsa,
vt si fœmina putet ee Petrum in quem intendit consentire &
sit Paulus q ei verba dedit. 2o. In Conditione l. in statu ser
vili vel libero, ut si libera in Servum consentiat & putat illu
liberum. 3o. In Qualitate, ut si fœmina in quam consentit putat ee
genere nobilem, Virginem, pulchram, cum talis non sit. 4o. In
fortuna, vt si divitem putat in quem consentit q pauper fuit.

DICO. 1o. Error personæ matrimonium vere dirimit & nul
lum reddit qa error ille tollit consensum mutuum.

DICO. 2o. Error conditionis servilis et. matrimonium diri
mit, cap. Proposuit, & c. Ad nram, de coniug: servor. Hinc
q liber contraxit cum muliere quam ignorat ee servam præ
sertim qn. Dns non consensit cognita servitute potestatem
tum resilire a matrimonio & aliam ducere, qa huiusmodi
matrimonium per Canones & irritu est & nullum. Dixit
1o. Ignorat si n. scit ee servam & contrahit contractus valet
c. Si qs liber. c. Si qs ancillam, & c. Si ~~quem~~. 29. q. 2. Dixi. || fœmina
2. Serva. Nam qs cum liberta, q serva fuit ignorans con
trahit valide contrahit, Syl. Covar: Henr: Dixi 3. Dns
n consensit. Quia qn. Dns libero conditionem servilem igno
ranti tradidit servam suam, eo ipso manu mittit & matrimo
nium valet, sicut cum Dns propria ancillam ducit facit liberta.

Henr: c. 10. de Matr: Navar: c. 10. Sot: d. 31. q. 2. 2mo si serua sciente dno & eo contradicente contrahit cum libero ignorante conditionem seruilem, cuius manu mitti, matrimonium ualet Honar: Syl: Henr:

CASUS PRIMUS.

A. Seruus contraxit cum libera ignorante seruitutem illius, eam postea dns manumisit.

Soto ar: 2. cit: Navar: c. 22. nu: 23. Honar: par. 2. de sp. c. 3. 87. Henr: c. 10. Negant Matrimonium ideo ratum fieri quod postea manumittatur, etiamsi affectu maritali se cognoscant & simul sint, quia hoc fit virtute prioris consensus qui ob errorem iure nullus fuit. Secus si post cognitam conditionem seruilem adhuc simul manere uelint.

CASUS SECUNDUS.

B. Seruus contrahit cum serua quam putat liberam.

Henrig: c. 10. cit: Dicit Matrimonium ualere, quia illeum iste non exigit meliorem in foemina conditionem quam ipse habet.

DICO 3. Neque qualitatis neque fortunae Error matrimonium impedit ac dirimit. DD. cum Sot: Honar: Navar: Henr: quia Voluntas contrahentis fertur in substantiam personae quae (mala contractus huius) ut est à parte rei & non semper eo modo quo cognoscit rem. Aduerte: Vir qui occultat defectum suum uel parentum, & foemina celans defectum Virginitatis, peccatum neutrius non committunt, quia non tenentur se prodere & utrique iure conseruandi bonum nomen, ingrant alij si uelint.

CASUS

C. Intendit contrahere cum certa foemina quae est filia talis regis, uel primo genita Viritalis, & alia eo credito nomine ipsi proponitur cum qua contrahit, ut accidit Jacob, cui quem pro Rachel tecta Lia introducitur.

Henriquez dicit Matrimonium non valere, quia hic reputatio qualitatis in errorem personae transit.

QVAERES. Error quo iure matrimonium dirimat.

DICO. Error personae iure naturae, conditionis vero servilis error iure tantum Ecclesiastico matrimonium dirimit.

Metus an dirimat matrimonium et impediat. DVB. IX.

CON: Metus non vis sed quidam matrimonium dirimit: quia contractus hic exigit consensum omnino liberum, est certum tum ex iure communi, c. Cum, & c. Veniens de spons: & c. 2. de his de vi metuve &c. tum ex communi doctrina theologorum D. Tho: in additionibus q: 46 ar: 3. c 4. Covar: par: 2 de spons: c. 3. § 4. Grego: de Val. q: 3. pun: 3. Navarri c. 22. Henriq: c. 9. de matrimonio.

QVAERES 1o. Metus quis matrimonium dirimat?

Nota 1o. Metus est trepidatio mentis instantis periculi causa l. 1. ff. quod metus causa. Dixi instantis, si enim periculum longe distet non timetur. Et aristotelis. lib: 2.

Nota 2o. Metus duplex Alter Levis, quando malum aut periculum est parvi momenti, Alter gravis, qui alio nomine Metus iustus & cadens in virum constantem nominatur: quippe facit ut vir prudens & fortis in bono rationis contra ardua mala & pericula ubi quo modo & cuius gratia oportet, eligat malum minus ut maius effugiat.

Nota 3o. Metus gravis esse potest talis si ex obiecto, quia malum quod vere vel probabiliter imminet est re vera malum magnum,

ut mors & cruciatus atrox q. disponit ad mortem, Ut Exilium, Carcer diuturnus & teter in Virgine honesta metus stupri, ut amissio status honorifici, infamia grauis q difficile tollitur amissio patrimonij uel maioris partis bonorum, qa substa & pecunia uitam q. conseruant & statum, 2°. Ex circumstantijs, nempe ob ætatem, sexum, animum &c: qa in adolescentulo sene, delicato, meticuloso, fœmina, id est opari metus minus grauis qd in Viro cordato duro & operatur metus magis grauis, Deinde ex ignorantia malum imminens qd de se qdem leue magnum & graue apprehendi potest & iudicari. —

Dico Matrimonium dirimit solum Metus grauis, qui infertur iniuste ut consensus matrimonij extorqueatur, siue inferatur contrahenti siue coniuncto proximo ipsius. Sic oes ex Cano: citatis in quibus soli metui & graui & iniusto tribuitur quod matrimonium dirimat.

CASUS

A. puella ob metum reuerentialem parentis matrimonium contrahit.

Soto. l. 8. de Justitia q. 2. ar. 1. Nauar: in c. Non dicatis. Henr: in c. 9. de matr: Putant Metum etiam reuerentiale dirimere, sed hoc Gonzar: c. 3. cit: & alij, alij non admittunt, si absint minæ oes uel parens non sit durus admodum, cui nihil negari possit. Dixi. 1°. Infertur ut extorqueatur consensus. Nam 1o. qui in periculo mortis v.g. peste &c: matrimonium contrahit cum famula, ne oes pereant, Vel cum concubina ob timore inferni, matrimonium ualet, quia non tollitur huic libertas, & iniuria non infertur ulla ut consensus extorqueatur.

2°. q deprehensus in stupro metu mortis comminatu a parente vel iudice conditionem matrimonij primus offert si liberetur matrimonium valet Syl: Conar: Henr: lo: cit: qa hunc metum reus sibi infert sponte & non alter. 3°. qn. rex iniusta offert reo conditionem matrimonij si contrahat ut mortem euadat matrimonium tenet. 4. qn. incarcerato periclitanti offert filiam custodis se liberaturam illum si ipsam ducat, uel qn. inuaso &c. à latrone liberationem offert minis si filiam ipsius ducat talis si ducat matrimonium ualet Syl: Ange: qa isti non inferunt metum aut causam eius sed potius auferunt metum iam iniuste acceptum & spretij vice exigunt matrimonium, cum de iustitia non dant fini operam aut liberationem. Dixi. 2°. Justitia iniuste, nam ex causa potest iure & praecepto compelli ad matrimonium vir aut foemina, & quidem 1°. qui violauit virginem sub spe aut promissione matrimonij tenetur in conscientia ducere illam, & ad id à Judice cogi potest, nisi forsan magna disparitas inter illos induceat periculum exitus mali, tunc n. potest ee satis aucta dote compensare iniuriam Conar: Henr: cb. 2°. q uoto publico promisit ducere certam foeminam ob causam piam, qa est illa pauperula, vel ut ipse à periculo incontinentiae liberetur quia talis potest compelli ab Episcopo c. votum. 3tio. Potest Pater cupidum nuptiarum obligare sub mortali, ut nubat aequali aut designato per ipsum qn. ita expedit ad sopiendum inimicitias familiarum. Vel cogere ne nubat indigno contra honorem familiae ex quo odia & alia mala solent nasci, tunc n. potest in liberos

in liberos magnum jus Henr: DIXI. 4º. Sibi uel coniungo prime. qa et. Metus q parenti uel liberis infertur iniuste matrimonium dirimit Gonar: Henr: loc: citatis.

CASUS PRIMUS.

A. compulsus metu graui consentit in matrimonium. & contrahit cum iuramento.

Soto. Gonar: Henr: loc: cit: Negant ualere Matrimonium ad dicitq quod talis non tenetur implere iuramentum, qa contra fauorem matrimonij est nullum iuramentum, & proinde non eget relaxatione imo nec incurrat poenam sacrilegij ex juramento inualido, qa habet ius ad illud contractum ut uitet periculum mortis nec requiritur consensus quis aduertat irritum esse, id quod affirmat, ht non uere consensum, ut quantum ex parte sua contrahere dicatur.

CASUS SECUNDUS.

B. Metu graui compulsus matrimonium contrahit & illo eodem consummat.

Gonar. Dicit, quod ualidum fiat si affectu maritali illud consumet, qa lex quae irritat matrimonium extortum metu in fauore consentientis inuito, cui hoc casu fauor non est Esse & manere Matrimonium irritum aut certe ne peccet uel renunciat fauori, cum grauius malum sit iniuria mortis pati quam perpetuum manere contractum matrimonij coacto.

Verum plerique Alij Negant non fieri ualide. qa et adducit quod talis potius debeat mortem pati quam ut consummet coniugium. his astipulatur Henr: q licet admittat posse illum excusari a peccato qui nixus opinioni Gonarrianae coactum matrimonium fide consummaret. Putat tamen probabilius esse coactam copula non perfici matrimonium.

QUAERES. An preces & blanditiae matrimonium dirimant.

Henriq: Greg. & alij DD. Negant. si sint nudae preces, sec
us si sint armatae & violentae, quales ea posset in ipse, qui nocere
et nocere nisi ipsi mos geratur.

QUAERES. Metus quo iure Matrimonium dirimat.
Scotus 4. dist. 29. q. 1. & Tho: in addit: q. 47. ar. 3. Couar:
q. 2. de spons: par: 3. Iudicant dirimere iure naturae, Alij vero
ut Richard: dist: 29. q. 1. Durar: ibid: q. 2. Sot. q. 1. ar: 2. Grego:
q. 3. de Matr: par: 2. Flor: etc. Dicunt esse quidem iure naturae
prohibitum metu consensum extorquere, verum tamen esse iure naturae nullum
matrimonium metu extortum, sed iure tantum canonico irritum decerni.

Matrimonium an absentia Parochi et Testium impediat ac dirimat. DUB. X.

CONCLUSIO. Matrimonium iure novo in parochijs in quibus decretum Trid: viget: Absentia Parochi & testium impedit & dirimit Conc: Trid: sess. 24. c. 1. de refor. DIXI 1o. Iure novo, Etsi n. Ecclesia Matrimonia clandestina absque testib. semper iustis de causis detestata sit & prohibuerit c. Aliter 30. q. 5. & c. Cum. de despons. impuberum, nunquam tamen illa irrita esse decreta, nisi in Concilio Trid: ut videre est loc. cit. Ex his constat impedimentum hoc esse a solo iure canonico & quidem novo. Dixi 2. In parochijs ubi viget, nam ut decretum Trid: matrimonium dirimat in aliqua parochia oportet ut in illa sit debite publicatum legitime, & iam dies 30 a publicatione transierint. Conc: Trid: c. 1. cit:.

Dixi 3. In parochijs, ubi decre. trid. o tam legaliter personarum q illud receperunt quam ob locum parochiae in q est ante personarum [illegible] plenaria ordinarij legitime promulgatum, & in q sunt q contrahunt; Ex his possunt solui casus varij. I. An ratum

.Casus. I. matrimonium sit, quod in territorio in quo decretum trid: non est promulgatum contrahatur clam ab illis q non ibi sed alibi nempe in territorio in quo illud est domicilium habent.

promulgatum

Rx: Non est ratum praesertim si non in fraudem decreti fiat II. Casus. An matrimonium ratum sit quod ab illis

Casus 2. qui habent domicilium in parochia ubi decretum trid: non viget contrahitur in aliquo loco vel clam in parochia ubi viget illud.

Rx: Est ratum, III. An matrimonium ratum sit con-

Casus 3. tractum clam a duobus, quorum unus domicilium habet in loco in quo decretum non viget, Alter e contrario

Rx: Est ratum quia contrahitur in loco ubi decretum non viget. Secus si in loco ubi illud viget contrahatur.

Dixi 4. Parochi uel testium, quia & Parochi & testium praesentia ad matrimonium requiritur.

QUAERES. Cuius parochi praesentia ad matrimonium requiratur.

DICO. Requiritur praesentia proprij parochi, saltem unius contrahentium, Vel ordinarij, aut certe alterius sacerdotis qui ad hoc legitimam licentiam ab illo q eam dare potest conc: trid. locis & Declarationis Congregationis Cardinalium sub Pio V. & Grego. 13. Dixi 1o Proprij, quia praesentia sufficientem praestare nequit alienus, etiamsi parochus sit vel Eps in cuius forsan parochia qui contrahere uolunt causa recreationis uersantur.

Dixi 2. Vel ordinarium, quia potest ille qui ordinarius dicitur ut Episcopus illius aut Vicarius generalis praestare officium & praesentiam sui parochi in tota dioecesi, sicut Papa in tota Ecclesia.

Petes 1o. An Vicarius sit ut proprius revera pastor ibi sit

Negant Navar: Cons: 9. de spons: & Henr: c.3. de Matr: cum satis sit propria illius qui omni errore ibi proprius reputatur & toleratus est ex tit: colorato, cuius virtute accepit & retinet possessionem beneficij, modo notorie non constet illum non habere titulum & iurisdictionem.

Petes 2o. An necessarium sit ut proprius qui adest sacerdos

Negat Henr: c.3. sed sufficit quod Canonice institutus pastor sit.

Petes 3o. An matrimonium ratum sit cui adest proprius qui excommunicatione denominatus prohibitus sacra ministrare ob imperitiae, hereticus, &c:

Ratum esse affirmant Henri: Navar: lo: cit: quia est verus pastor & nondum per sententiam privatus beneficio, licet forsan ipso iure ratione criminis privatus ille sit, nam praesentia sola Parochi illius requiritur qui est in possessione Parochiae. proprij.

Dixi 3. Vel alterius sacerdotis habentis licentiam, quia valet matrimonium cui nomine proprij adest sacerdos alius, modo licentiam legitimam habeat ab illo qui eam dare potest: nec opus est quod alibi Parochus sit, sed sufficit & requiritur quod sacerdos sit. Henr: c.3. Navar: Cons: 43. de sponsalibus.

QVAERES 1o. Quae licentia legitima censeri.

DD. dicunt 3o. Sciam clare et expressam, q. ppe o sufficit psumptio a et: in articulo morti Hoar:
2. Debere et: aliquo modo speale, qa o sufficit gralis illa ad Smta, q sola p illa aut p priuilegia religionis conceditur, qa intelligitur tanq ad Smta confessionis & Eucha:
Nauar: conc:27. de spons: q ibi recte Notat satis ee gralem licentiam quae datur ad exercendu oia quaecu rare ptinent.

QVAERES. 2o. Quis licentiam conceden di matrimonium dare possit.

DD. Dicunt illam dare poe Parochus licet nondum sacerdos sit, Dicunt 2o. Illam et: dare poe Ordinariu nempe Epu Hoar: c.3. Qui ibi Notat, qd sacerdos ois cui mittitur gralit cura Parochiae possit administrare Smta oia, imo & dare facultatem alte ri sacerdoti illa ministrandi. DIXI 4. Saltem Vnius contrahentium. Nam qn. Contrahentes in di uersis parochijs sunt satis est si adsit matrimonio Parochus unius contrahentium, & quidem in Parochia sponsi si con trahitur adeo debet sponsi parochus si in sponsae spo sae parochus. Ita Congregao Cardinalium sub Gregorio 13.
PETES: si Contrahatur matrimoniu in domicilio sponsi ratum sit si adsit Parochus sponsae.
Esse, Negat Nauar: conc: 47. de sponsal: sed recte alij affirmant et Coran: Hoar: qa & ita congregao Cardinalium declarauit, qa Concilium Trid: nihil

de loco expressit sed de praesentia Parochi utriusque contrahen-
tium.

Petes 2. Quid sit de Matrimonio vagi, qui non videtur habere proprium parochum.

Nota. Vagus est, qui nullo in loco tenet domicilium et sedem contractam, vagus etiam est, quantum ad Confessionem et matrimonium, qui domicilium proprium deserens ocio iter capiunt aut navigat animo aggrediendi novum. De Vagis Henr. Dicit 1o. Vir Vagus et Vaga faemina eligere possunt Parochum pro matrimonio ipsorum, ne alias ad Caelibatum cogantur.

Dicit 2o. Virum vagum vel faeminam vagam proprius regionis non est Parochus coniungere absque licentia ordinaria adhibita et magna cautela, ne forte impedimentum sit inter eos. Conc. Trid. s. 24. c. 7. Addit vero Henriq. Si Parochus tales absque licentia ordinaria coniungat, matrimonium valet, nisi forsan aliunde impedimentum subsit.

Quaeres 3o. Testes quot et quales ad matrimonium requirantur.

Dico Praeter Parochum, qui officium testis non supplet ad matrimonium ratum omnino requiruntur duo ad minimum testes qui morali et humana praesentia intersint contrahentibus ita ut sensu et intellectu sobrio percipiant quid a Contrahentibus geratur. Conc. Trid. s. 24. c. 1. Hinc non valet matrimonium quando unus duorum testium est infans, stultus, ebrius aut dormit.

Petes 4o. An matrimonium teneat si unus testium vel etiam ambo sint vel infames vel mulieres, vel cognati proximi

Henriq. dicit valere, licet n. in Contractibus aliis et cau-

qdam repellant a testimonio repellant tamen ut plurimum, ut
Infames, Consanguinei, foeminae &c: Tamen ad Contractum
matrimonij sufficiunt quamvis non veri testes et: foeminae
& mater vel monialis.

Petes 2. An necessarium sit quod testes vocati sint
& Voluntarij:

Henriq. Negat esse necessarium sed satis est si attendat
& intelligat quid ibi agatur etsi praetextu alio allecti
sint vel contrahentis dolo & inviti detineantur.

QVAERES 4. An hac parochi & testium
praesentia requiratur de novo, quando matrimonium coram
ipsis contractum invalide praevaricandum venit

DICO 1o. Quando uterque vel alter contrahentium
est manifeste impubes vel constat de affinitate coram
ipsis manifeste impubes vel solemni unius ligatione
inter contrahentes de voto solemni unius ligatione
mine & contrahunt per verba de praesenti et: coram Paro-
cho & testibus, debet impleta iam aetate ligamine iam ab-
lato obtenta dispensatione de novo coram Parocho &
testibus contrahere ut sit matrimonium ratum. Henr: c.3.

DICO 2. Quando Matrimonium coram Parocho & te-
stibus est invalidum ob impedimentum occultum praesertim quando bona
fides saltem unius intercessit cessante impedimento vel obtenta
dispensatione sufficit plerumque & oportet quod uterque sciat
praefuisse impedimentum saltem in confuso & inter se renovent
consensus aliquo signo, aut saltem illud validum efficere inten-
dant, quamvis Parochus & testes absint.

Theologi consulti qui Concilio Trid: interfuerunt Item Navar: c. 22. 59.
c. 21. & Henriq: l. 11. c. 3. de matrimo: q pro hac declaratione Pij. V^ti
citant. Dixi plerumque. Quando n. peccatum est ne impedimentum publicum fiat & in iudicio petet ut dissolvatur matrimonium, tunc convenit ut praevaricatio fiat coram Parocho & testibus,
Deinde In casu raro scandali ubi foemina apud virum periclitatur de vita & honore, si ipsi aperiret occultum impedimentum. Vere
sufficere si uxor dissimulanter persuadeat viro dum benevolus apparet ut velit ex nunc habere ipsam pro uxore sua & ipsa illum
pro marito acceptet, Vel dicat Marito se angi scrupulis de consensu legitimo rogetque ut renovent Consensum.

Petes. An casu aliquo clandestinum matrimonium absque Parocho & testibus ratum esse possit.

DICO. Communiter non valet citra dispensationem, quia neque urgente necessitate valet ut si quis in articulo mortis velit concubinam ducere ut proles legitimetur. Impedimentum hoc obstat, cum tamen haec necessitas sufficiat quod Parochus denuntiationes omittere possit. Dixi Communiter, quia in locis illis ubi decretum Trid: olim receptum fuit sed iam haeresis ibi praevalet, ut catholici parochus vel saltem sacerdotes habentes facultatem assistendi haberi nequeant valet matrimonium si decretum Trid: servetur illa parte qua possit, nempe ut si sacerdos haberi possit coram illo contrahatur. Deinde ubi testes omitti nequeunt quia ibi facile haberi possunt.
In impedimento hoc solum Papa dispensat.

DUB: XI. An Impotentia impediat matrimonium et dirimat

Nota 1°. Impotentia in aliquo contrahentium pt esse duplex
ex caus. 1°. ob defectum ætatis vel qa adhuc est infra ætate
te non nubili, vel est in ætate provecta nimis. 2do.
ob vitium corporis, vel defectum naturæ vel maleficio
hominum. Nota 2. Impotentia tam ob ætatem tam ob
vitium corporis bifaria esse pt. 1a perpetua q absq mi
raculo vel saltem absq peccato parte aut successu tem
poris amoveri nequit. 2do. Temporalis q vel successu tem
poris vel artificio sine notabili corporis & animæ periculo
tolli pt, quippe Impotentia q non nisi per maleficium alione
peccato tolli pt perpetua censetur. —

CONC: Impotentia perpetua absolute sive sit ex defectu
naturali sive ex maleficio impedit matrimonium & di
rimit c. 1. & c. Requisisti & c. fin: 33. q. 1. c. 1. & 2. c. Ex lite
+ frigidis ris c. Laudabilem. c. fin. de Phrygiis & maleficiatis.
bulla Sixti 5. in q et: Pontifex declarat, Eunuchum
esse & semper fuisse inhabile matrimonij: nam in contractu
illius est mutua obligatio ad reddendum debitum dum petit
1. Cor: 7. quod certe impotens omnino nequit reddere. Deinde
huiusmodi impotens in contractu matrimonij quod est.
do qa das, nihil dat, quippe qd det non ht, dare
n. debet corpus ad actum coniugalem aptum qd non ht. —

QUAERES. 1°. Impotentia perpetua q iure dirimat matrimonium?

Dico. Dirimit iure nãæ qr. ẽ Impotentia ꝑpetua ad ões
nõ Canones ẽ tan vi sua dirimũt matrimoniũ Impotentis
q̃ irritũ eẽ declarant, q. et: Sicut phibent tali psonæ in
quã ẽ hæc Impotentia, ita pmittũt & declarant qd altera
psona q̃ ab Impotentia libera est poñt si uelit cum alia
psona matrimoniũ inire, imo qn. est impotentia ex ma
leficio ppetua respectu vtriq; vtriq; concedit contrahere
matrimoniũ cũ alijs Sot: 4. dist: 34. Hear: c 8. de matrim. c fin.
de frigidis.

QVAERES 2do. Matrimoniũ an valeat
qn. est idem impotentia ppetua in vno contra
hentiũ, sed alter hoc sciens iuri suo cedit & transigit.

Dico. Non ualet, qa qn. iure nãæ alter contrahe
tiũ est inhabilis matrimonio consensus alterius etiamsi defe
ctũ sciat ñ pt efficere vt matrimoniũ ratũ sit. Sot: q. cit: or. 2
Hear: c. 7. Contra Nauar: conc: 3. de frigidis. p hoc decla
rao Sixti 5ti. Aduerte. Si q̃ ob Impotentiã
ualide contraxerint velint simul habitare sine periculo libi
dinis tanq̃ frater & soror ad officia domestica, Ecca id p=
mittat, dnt tn. illi interim abstinere ab osculis & tactibus,
qa talia sunt in ipsis pcta mortalia cum coniuges veri
ñ sint, à qb. si ñ abstinent dnt separari c. Laudabile.
& c. Consultatione de frigidis & maleficiatis.

CASVS PRIMVS

A. & B. sunt aliquo modo potentes ꝯsumare matrimoniũ,
sed ñ possit habere prolem ob alterius virilitate & debilitate.

Dico. Valet. D. Tho: in add: q. 51. ar: 1. Sot: & Henr: qa sola & nuda sterilitas sive illa in viro sive in foemina sit non efficit matrimonium irritum.

CASUS SECUNDUS.

C. & D. Contraxerint matrimonium quod ab ipsis consummari nequit ob Impotentiam et tn. eorum cum alia persona quilibet coniugalem actum habere.

Jura. c. Laudabilem, & c. Fraternitatis de frigidis hab. quod qn. matrimonium ob Impotentiam unius est dissolutum & postea ab impotente cum alia persona intelligitur habitus coniugalis actus coniuges ad pristinum matrimonium revocantur, etiamsi potentia cum alia persona contraxerit, qa primum illud matrimonium praesumitur valuisse cum impotentia perpetua non fuerit.

R. Si vere fuit Impotentia perpetua respectiva ipsorum contrahentium quippe sibi adeo improportionati sunt & inaequales ut non possit matrimonium ab illis consummari non valet revera etiamsi contingat quemlibet coniugum invenire personam cum qua possit consummare. Henr.

QUAERES 3o. Matrimonium iam contractum valide an Impotentia superveniens dirimat.

Dico. Non dirimit etsi statim post matrimonium supervenerit.

Adverte. Qn. dubium est praecesseritne an vero supervenerit Impotentia praesumitur praefuisse contra matrimonium, qa non potest habere proprium effectum & finem nempe prolem & remedium contra fornicationem, cum in aliis dubiis Ecclesia pro matrimonio praesumat.

CONC. 2a. Impotentia vere temporaria sive ex naturae defectu sive ex maleficio sit matrimonium neque

dirimit, quia iuris atque est in contrahentibus impleta. Constat ex Cano: cit:

QVAERES 1o. Quid fieri debeat quando dubium est Impotentia sitne perpetua an temporaria?

DICO 1o. Si Impotentia perpetua legitime non possit probari compelli debent coniuges simul habitare, adhibita medicina convenienti ut probent se in favorem matrimonii.

DICO 2o. Ad probationem Impotentiae communiter Triennium dari solet, et illo tempore simul habitantes faciant matrimonium. c. fin: de frigidis.

DICO 3. Si facta per Triennium diligenti probatione & adhibitis remedijs adhuc Impotentia perseveret, tunc illa censeri perpetua & matrimonium ad instantiam partis potentis dissolvitur & datur utrisque potestas contrahendi cum alijs quia ex maleficio Impotentia est, quia non illa est ex defectu naturae datur potenti potestas contrahendi cum persona alia Impotenti non matrimonium in terdicitur. c. Requisiti 33. q. 1. c. l. fin: c. Laudabili; de frigidis.

QVAERES 2o. Matrimonium an valeat si Impotentia sit talis ut arte humana possit tolli licet cum aliqua molestia, & an impotens pati debeat, ut sic impotentia tollatur.

DICO 1o. Valet Matrimonium si per dolorem levem & nullo modo periculosum possit tolli.

DICO 2. Si Judicio medicorum tolli arte possit Impotentia tenetur pati coniux dolorem aliquem qui est absque certo vitae periculo & morbi gravis, quia ius divinum est ut impleat ius

quod vero matrimonio in coniugem transtulit ne alias cogatur ad perpetuam continentiam Henr: c. 7. de impedimentis. DIXI, caret periculo, quia non remedium fieri nequit absque probabili periculo vitae aut morbi gravis, quod perpetuo, vel tenetur illud pati & subire & sic manens iure naturae matrimonio inhabilis est.

CONC: 3. Impotentia ob aetatem quae nondum nubilis est, seu ipsa aetas non nubilis matrimonium impedit & dirimit, constat tum ex canonibus, c. Ubi. c. A nobis. c. Ex litteris. c. Tuae de despons: impub. tum tum ex § Iustas. instit: de nuptiis.

QVAERES. Aetas quae nubilis censetur?

DICO. Aetas nubilis in iure communiter est annus in puello 14. in puella 12. Utrobique completus. c. Attestationes. & c. finali de despons: impuberum & c. Ex litt: l. 4. ff. de ritu nupt. l. sancimus C. de nupt: DIXI. Communiter. Nam quia malitia aetatem supplet potest matrimonium valere quod in minore aetate contrahitur c. de illis & c. Attestationes.

QVAERES. An ob aetatem nimis maturam quis ad matrimonium inhabilis esse possit.

DICO. Faemina vix unquam, vir raro ob aetatem provectiorem inhabilis matrimonio esse potest, quia pridem in iusta aetate potentiam habuit ad illud, quia senex semper retinet habitum potentiam intrinsecam, quis morbo senis per accidens aliquo modo impeditam nec certo probari potentia esse immedicabiliter exhaustam, nec oportet eam hunc defectus patens sit illam fere nunc manifestere Henr: c. 7. de imped: Navar: cons: 29 de spons: quamvis tamen ibidem addit esse improbabilem esse sententiam quorundam, qui negant matrimonium valere cum sene omnino decrepito.

QVAERES 3. Impotentia ob impotentiam non nubilem quo iure matrimonium dirimat c. 64.

Dico. Dirimit solum iure nãe, quia lege nãe satis est ad matrimonium habere potentiam in spe certa. Henar: par: 1. de spons: c. 5. § 2. ~~Sanar.~~ conc: 39. de spons: Henr: c. 7. ex c. 2. de despons: impuber. Ex his infertur posse papam dispensare ut matrimonium de praesenti contrahant duo impuberes, modo in illis usus rationis sufficiens sit.

CASVS

A. adolescens post annum 14. & B. puella post 12 contrahunt, in quibus adhuc impotentia est ob complexionem corporis, quae tamen non multo post successu temporis tolletur.

Rx: Matrimonium valet, quia impotentia ista temporaria nullo iure matrimonium dirimit. Henr:

An votum castitatis impediat matrimonium et dirimat. DVB XII:

Nota. Votum castitatis est duplex. Alterum quod absque solemnitate professionis emittitur. Alterum solemne quod rursum duplex. Aliud nempe est per trium Religiosorum votorum in religione approbata professionem. Aliud per susceptionem liberam ordinis sacri.

CONC: 1a Votum castitatis solemne per professionem in religione approbata matrimonium impedit & dirimit. Statuitur ex conc: Trid: ss. 24. can: 9. ubi anathema de illis qui dicunt regulares castitatem solemniter professos posse ma-

trimonium contrahere contrahentque validum esse obstante
voto. tamen ex decretis pontificum Alexandri 3ii c. Memi
nimus. Innocentij 3. c. insinuante lit. q. clerici vel mona
chi matr: contrahant. Bonifacij 8. c. unico de voto in 6.

Quaeres 10. Votum solemne per professionem quo
iure matrimonium dirimat.

DD. hic varij. D. Tho: Bonavent: Albertus mag: Soto 4. dist.
38. Lorcyo: q. 5. de matr: pun: 3. dicunt dirimere iure
divino, quia votum solenne non est simplex promissio deo facta
ut est votum simplex, sed est traditio de praesenti sui,
ipsius in perpetuum Christi obsequium, et traditio ista a Christo
per ministros eius approbata et acceptata est; quare differt vo-
tum solenne a simplici sicut coniugium de praesenti contra
ctum a sponsalibus de futuro, sed iure divino et naturali
nemo potest donare quod suum non est, et si dederit, irri
ta est donatio ergo et iure naturae et divino irritum est
matrimonium post solenne votum professionis.

Alij ut Scotus et Palud: 4. dist: 28. Caiet: 2.2. q. 88. ar. 7.
Sinar: conc. 15. de regularibus sentiunt dirimere
solum iure humano, quia Bonifacius 8. c. unico de voto in 6.
aperte dicit solennitatem ex sola institutione Ecclesiae inven
tam. Bellar: c. 21. de matr: et Henr: c. 5. de impedim.
quasi incerte inter utramque sententiam haeret, et quod Bellar. ma
gis in posteriorem propendit et proinde multis probat Ecclesiam potuisse
ponere et recte posuisse. Henr. magis inclinat in priorem.
dicit n. 10. Christus iure suo positivo quia fuit institutor religio
nis

non solum separare sed etiam illis qui cum tribus votis e schola & expe
dita uia acquirendi perfectionem concessit statum religionis illis
conuenientes proprietates, nempe ut votum gradum perfectiorem
quod fit irreuocabilis traditio seu professio soluat ex priuilegio
matrimonium ratum. Dicit. 2do. Decenter itaque professio solem
nis impedit & dirimit matrimonium, tum quia est solemnis &
perfecta traditio acceptata & spirituale matrimonium animae
cum Christo & sic impedit ne inuiolata priore & nobiliore
traditione possit se tradere, tum quia professus abnegat
etiam usum corporis seu potestatem & propensitatem dum
consecrat votis personam & tradit Deo ac prelato, numera
turque inter Eunuchos, illos qui se castrauerunt propter regnum
caelorum. Matt. 19. Dicit 3o. Institutio religionis in communi & votum
substantiam nec non votum solemne est a iure diuino, & illo impedit & dirimit
matrimonium, addit interim solemnitatem sine qua votum non facit professum est
de iure humano, unde iuxta illum Solenne Votum siue professio est de iure
diuino sed ipsa solemnitas Voti vel conditio sine qua non esset Solenne
votum, nec irreuocabilis Traditio est de iure Ecclesiastico quod id tenet
intendit Bonifacius. 8. cap. unico ut: —

QVAERES 2o. An Papa possit dispensare cum
professo ut contrahat ualide & licite matrimonium.

Negant D. Tho. q. 88. ar. 10. Albertus mag. dist. 38. Syl. u. Votum.
& citant pro se c. Cum ad de statu monachorum. Dominicus Soto l. 7. de
iustitia & alij hanc sententiam sic intelligunt ut nequeat dispensare
cum professo, ut manente statu religiosi ualide contrahat matrimo
nium, quam sententiam sic applicatam ualde probabilem putat Henriquez c. 5.
de impediment. matr. —
Verum Nauarrus Cons: 13. de monialibus. Dicit posse esse quempiam

coniugatum & religiosum, ut patere ait in militibus ordinis xpi in Portugalia, qui coniugati simul sunt & religiosi sponendo in manu magistri militiae qui est rex a sede apostolica deputatus praeter obedientiam & paupertatem et continentiam coniugalem; tum in illo qui post matrimonium ratum & consumatum ignorante uxore profitetur, huic n. petenti tenetur is reddere debitum, manet interim religiosus & uxore mortua cum alia contrahere nequit.

DICO. Cum professo ex causa iusta Papa authoritate xpi dispensare potest, ut matrimonium valide & licite contrahat tollendo nempe ab illo prorsus statum monachi, ita communiter Doctores 4. dist. 38. Durand: q. 2. Maior q. 3. Palud. q. 4. Richard: ar. 9. q. 1. Caiet: q. 88. ar. 11. Navarr. c. 12. manua: num. 75. Gregor. de Valen: parte 7. de voto & alij.

CONC. 2a. Votum Castitatis solenne per ordinem sacrum seu ordo ipse sacer Matrimonium impedit & dirimit, constat tum ex can: 27. apostolorum, tum ex Concilijs. Carthag: 2. c. 2. Elibertino, c. 30. Tridentino. ss. 24. can: 9. In quo anathema dr illis qui dicunt Clericos constitutos in sacris ordinibus hoc matrimonium contrahere contractumque esse validum non obstante lege Ecclesiastica. Tum ex Canonibus c. Si quis, & c. Eusebescant. dist. 32. c. Si q., & c. Sane, de clericis coniugatis.

CASUS

A puer ante usum rationis. B. coactus metu gravi initiatus fuit sacris.

R. Contrahere pt matrimonium quia ex ordine sacro sic accepto non est inhabilis ad matrimonium Henriq: c. 5. citato.

QUAERES. Ordo sacer seu votum solenne in illo quo iure matrimonium dirimat.

Liebethes — & Medina Putant dirimere iure diuino.

Dico dirimit solum iure Ecclesiastico Mag. 4. dist. 37. Durand: ibid. q. 1. D. Tho: 2. 2. q. 88. ar. 11. Pet. Soto lect. 4. de matri: Grego: q. 5. de ord. pun. 1. & alij Colligunt istud tum quia nusquam extat hac de re expressum ius diuinum, tum quia Can. 9. Conc. Trid. citato, Lex cælibatus uocatur.

Ex his infertur posse dispensare Papam cum diacono imo & sacerdote ut ualide & licite matrimonium contrahat.

CONC: 3a. Votum simplex castitatis etsi iure naturæ prohibeat sub mortali peccato contrahere matrimonium cum tamen si illud de facto contrahat dirimit, Nisi sit uotum simplex castitatis quod cum uotis continentiæ & castitatis & per quod fit Scholasticus hoc n. solum Votum simplex castitatis quamdiu in suo robore permanet ex nouo sedis apostolicæ statuto matrimonium impedit & dirimit.

Prima pars. Est certa ex diuinis litt. Eccles. 5. Si quid uouisti pro ne moreris reddere 1. Tim. 5. Cum luxuriatæ fuerint in Christo nubere uolunt habentes damnationem &c. loquitur de uiduis.

Secunda pars Est. Cap. Nuptiarum 27. q. 1. cap. Consuluit qui clerici & c. Vn: de uoto in 6. Deinde per hoc est quod promissio qualis est Votum simplex obligat quidem in Conscientia, cum tamen transfert dominium rei, atque ideo si is qui promisit sententiam mutet & rem alteri ipsa donet ac tradat, ille quidem peccat, donatio interim manet firma.

Tertia pars. Est certa ex bulla Grego: 13. quæ incipit Ascendente Dno, data anno 1584. & ex bulla Sixti 5. patet anno 1590. in quibus bullis aperte illam partem definiunt.

DUB: VIII. Ligamen an impediat matrimonium et dirimat.

Nota. Ligamen aliud hic nihil est, quam vinculum matrimonii, quo coniux coniugi obligatus tenetur.

CONC: Ligamen Matrimonium impedit & dirimit Conc: Trid: ss. 24 Can: 2. Constat idem ex divinis litt: Gen: 2. Matt: 19. Erunt duo in carne una, quae verborum haec vis est teste S. Chryso. Hom: 63. in Matt: & S. Hiero: in cap: 19. Matt: Ut unus cum una tantum contrahat

Sed hoc minus probabile est, & ita tenent Covarr: Bellar: &c. quia etsi tales nuptiae non sint contra primaria praecepta Decalogi, tamen ratio ipsa & experientia docet hinc plures simul uxores esse contra pacem & mutuam communicationem in operibus familiae, & contra naturam & fidem thori immaculati per aequalem corporis traditionem. Pro hoc est praxis Ecclesiae, quae non ... qui plures in paganismo duxit uxores

& uxor illis simul conuertit ad fidem, solam primam cogitur retinere, nec pro illa alteram retinere potest, quasi reliquae omnes non uxores verae sed concubinae fuerunt stratis usae.

QUAERES. An possit dispensari

DICO 1o. Etsi forsan non posset dispensari cum femina ut illa habeat multos simul viros, potest tamen dispensari cum viro ut is uxores plures habeat. Exempla sunt Abraham, Jacob, David etc.

DICO 2o. Nulli unquam viro absque dispensatione Dei licuit plures habere uxores, nec enim in hoc homo dispensare potest praesertim iam post promulgatum Evangelium. Sic omnes, et hoc Concil. Trid. con. 2. sess. 24 habet. Christianum habere plures simul uxores pugnare cum lege divina.

QUAERES 3o. Ligamen matrimonij an & quomodo solui possit?

Nota. Aliud est cum ligamine dispensari. Aliud solui illud quia enim ligamine & matrimonio soluto aliam ducit uxorem, non plures simul uxores habet sicut habet ille qui ob dispensationem ligamine & matrimonio cum priore permanente aliam superinducit uxorem, hic enim plures simul uxores, ille successiue solum plures habet.

DICO 1o. Ligamen seu quoad vinculum matrimonij ita solui potest ut alias nuptias licite & valide coniux inire possit. Rom. 7. 1. cor. 7. Conc. Flor. in instruct. Armenorum.

DICO 2o. Modi quibus ligamen solui posse uidetur varij occurrunt, de quibus quaeri posset an vere soluant, ut est Mors, Conversio ad religionem Christianam, baptismate suscepto professio solennis,

Authoritas Pontificis, adulterium, libellus repudii et divor-
tii. 50. de morte, quid? An illa matrimonium solvat. Dico
Mors naturalis legitime solvit Rom: 7. & 1. Cor: 7. Crimina-
lis, non civilis mors quae fit per diminutionem capitis ob
damnationem ad metalla vel proscriptionem aut deporta-
tionem vel per captivitatem ab hostibus matrimonium non solvit.
Adverte. Nemo ad alias nuptias volare potest aut mi-
grare nisi ipsi constet quod ex hac vita migraverit quod
mortuus sit coniux cap: Dominus de 2is nuptiis.
Petes. Quid si paulo post per miraculum coniux revi-
viscat vel statim a morte.
Valid: 4. disp. 27. q. 2. Sot. ibid: q. 1. ar. 4. Henriquez
c. 8. Negant Matrimonium reviviscere quia
vera mors i. perfecta abscessio animae a corpore
matrimonium penitus solvit. Ledo. de suscept. reli-
gionis christianae. Quaeris an illa solvat.
Dico. Conversio haec suo modo solubile ma-
trimonium efficit. —
Doctores tum ex illo Cor: 7. Si infidelis velit discedere
discedat, tum ex c. Si infidelis 28. q. 2. & c. quanto de
divortijs.
Petes. Conversio per baptismum quo iure matrimonium solvat.
Ferr: c. 8. & alij dicunt reddere ex privilegio Christi in
favorem religionis christianae dato, quod ipse indicat Apostolus 1. Cor. 7.
Deus in tribus casibus. 1. Est. quando infidelis prior discedit praegotium.

ita ut nolit cohabitare cum fideli, hic casus certus est illorum 26
sunt apostolus 1. Cor: 7. Secundus est quando quidem ille infidelis manere vult
cum fideli sed non absque contumelia Creatoris, quia blasphemat de
nomine & religione Christi, inducit comparem ad infidelitatem Idolo
latriam &c: & hic casus est certus illiusque sunt fratres c. Idolatria 28.
q. 1. c. si infidelis ibidem. c. quanto de negotijs. 3us. quando monitus
Infidelis non vult converti quamvis fidelis cum prohibeatur cohabitare
infideli pertinaci c. saepe. 28. q. 1. si aliud matrimonium neg-
aret inire invitus cogeretur manere in caelibatu. Hic casus non
certus est illum tamen ponit Glossa in c. Quanto de divortijs &
approbant Panormitanus & Hostiensis ibidem & alij e quibus Victoria vivam
ex monitione teneret alias sufficit probari eum absentem esse quod ob
stinatus in sua secta maneat, Negant vero illum Richard: 4 d. 39.
ar: 2 q. 2. Soto ibid: q. vn. ar. 4. Navar: c. 22. Grego: q. 1 de matr:
pun: 3. Verum quidquid sit de hoc casu Certum est apud omnes quando Infi
delis vult converti fidelis ad matrimonium aliud migrare nequit
sed debet Conversionem eius expectare aliquamdiu.

DICO. Etsi matrimonium fidelis conversi & Infidelis
pertinacis fiat per professionem religionis Christianae in baptismo
solubile, non tamen reipsa solvitur sed per hoc solvitur ita, quando Fide
lis matrimonium aliud contrahit aut in approbato religione
profitetur. Henr. lo: cit. quia ait Non solvi quod fidelis sacro
ordine suscepit.

3o. De Professione An illa matrimonium solvat.

DICO, Professio in Religione approbata in Rata matrimonium
fidelium solvit quando illud ratum tantum est, secus quando et consummatum

copula carnali. Prior pars stat ex Conc: Trid: S: 24. can: 6. Item c. Verum. & c. Ex parte de conversione coniugatorum & hoc etiam est praxis fidelium laudata. vide Bellar: c. 38. de monachis.

CASVS.

A & B. ambo coniuges ante consummatum matrimonium mutuo consensu intrant Religionem & profitentur.

D. Tho. in additionibus. q. 61. ar. 3. Palud: 4. dist: 39. q. 3. ar: 2. Victo. relect: de matr: Putant illo casu non solui matrimonium. Sed solui tenent Richard: & Soto dist: cit: Henr: c. 8. de matr: Posterior pars est communis doct: Theologorum & pro illa est caput Sunt q. 27. q. 2. Ubi S. Grego. reprobat Legem Iustiniani, quae est Lege fin: ff. C. de Epis & Clericis, in qua est quod indifferenter coniuges si ad altiora vota transire volunt matrimonium soluere possint. CASVS.

C. quia suspicatur sponsam meditari Religionem, vi quasi aut dolo matrimonium cum illa consummat intra tempus bimestre a iure ipsi concessum pro deliberatione c. Verum. & c. Ex publico de conversione coniugatorum.

Palud: cum quibusdam alijs videtur admittere, quod sic oppressa possit adhuc ingredi Religionem, sed frequenter alij ut Soto. Navar: Henr: Negant, quippe sibi imputare debet quod periculum non caverit, quia dum consummatum est matrimonium quocunque modo inter fideles indissolubile illud fit.

Petes 10. Professio solemnis religionis approbata quo iure soluat matrimonium.

Quidam putant soluere iure naturae, quia est nobilior tradit.

Canonistae quidam & Caiet: opusc: 27 q. 2. 5. Ponunt & volunt solvere statuta Eccl(es)iae. Verum melius alij Theologi q(uo)dl. 27. Syl. v. divortium & Covar: par: 2. de spons: c. 7. & dicunt Christum id privilegium solvendi matrimonium ratum concessisse jure divino professioni solemni in Religione approbata, sicut concessit professioni religionis christianae in baptismo, P(aulo?) 1 Cor. 7. sancte congruente, quoniam conveniens est ut vinculum spirituale solvi possit per mortem spiritualem quemadmodum solvitur carnale vinculum per mortem carnalem, neque hic fit ulla iniuria sponsae quae in saeculo relinquitur, quia post professionem sponsi illa libera potest ad alias nuptias transire c. Ex publico de conversione coniugatorum.

Petes 2°. An votum simplex in approbata religione matrimonium ratum solvat.

Palud: & maior 4. d. 27 Azore videntur volunt vota quod votum Eremitarum licet solemnia non sint solvant matrimonium ratum, sed recte alij negant solvi, quia nullibi invenitur canon qui dicat matrimonium solvi per votum simplex religionis & continentiae, sed hoc est solius professionis proprie solemnis in qua est perfecta & irrevocabilis & acceptatio.

Petes 3. An votum solemne ordine sacro.

Affirmant Hostiensis & Gerson, sed recte omnes alij negant quia non est ibi mors spiritualis cui Christus id privilegium concessit deinde coniugatus invita uxore prohibetur initiari novo textu c. uxoratus de conversione coniugatorum Et istud ita certum ob extravag: Joan. 22. Antiquae, de voto, ubi id apte

sit non solui matrimonium ratum per ordinem sacrum.

4. De Papae Authoritate an per illum solui possit.

Dico 1o. Si matrimonium fidelium consummatum sit Papa illud soluere nequit, Est indubitatum apud omnes

Affirmant Canonistae cum Glossa in cap: Ex publico. Nauar: c. 22. Et e theologis Caiet: opusc: 27. q. 28. Katharin. 16. c. 3. Medina l. 5o de contritione: c. 52. Hanc posteriorem sententiam probabilem valde et in praxi tutam esse putant. Henr: c. 8. de matrim: et Greg. de Valen: q. 1. de mat: punc: 7. Vnde cum de facto non pauci Pontifices ex potestate diuinitus tradita matrimonia rata dissoluerint. Dicere quod Pontifices istos in illa re errasse temerarium. 5. De Adulterio An matrimonium soluat. Dico ob adulterium coniugis neque solutum neque solubile sit matrimonium fidelium quoad vinculum. Conc: Flor: et Trid. S: 24. can. 7. Constat illud ex diuinis litteris Matth: 10. Quicunque dimiserit uxorem suam et aliam duxerit adulterium committit. Vel Luc. 16. Omnis qui dimittit uxorem suam et alteram ducit moechatur Christus in his locis vniuersaliter loquitur, Neque ista verba Christi pugnant cum alio illo dicto. Matt. 19. Quicunque dimiserit uxorem suam nisi ob fornicationem et aliam duxerit moechatur. Non enim Christus ibi non dicit quod dimittit uxorem et aliam ducit non moechatur, sed qui excepta fornicationis causa uxorem dimittit moechatur, l. eam facit moechari. et ipse qui aliam

duxit et: moechat: Theophilact in cap: Matt: Vel certe illud nisi ob fornicationem non pertinet nisi ad dimissionem cum qua immediate coniungitur hoc modo. Quicunque dimiserit uxorem (quod non licet nisi ob fornicationem) & aliam duxerit moechatur. S. Hier: in cap. Matt: c. Quod ipsum confirmat quod statim ibi Matt: 5. subiunxit, quae absque exceptione, Et qui dimissam duxerit moechatur, Non fuit ergo matrimonium ob fornicationem solutum, Vel denique Christus illud, nisi ob fornicationem, accepit Negative non Exclusive, ut sensus sit, Quicunque dimiserit nisi ob fornicationem seclusa causa fornicationis Et aliam duxerit moechatur. Ex quo efficitur quidem adulterium eius qui uxore dimissa extra causam fornicationis aliam duxit, sed de illo qui duxit aliquam priore dimissa ob fornicationem prudenter natura nihil a Christo dictum est, quia istud longe & tempus postulabat. quippe pharisaei et primum in sermone caperent ab illo ubi quaerunt, An dimittere uxorem liceat, nempe quoad vinculum quemque ex causa quibus ipse Dominus ad interrogata respondet Negative Non licet, quia non licet dimittere non fornicariam nec ducere aliam quod perspicuum ipsis erat. S. Aug. l. 1. de adulterinis matr: cap. & hanc solutionem tanquam meliorem approbat Bellar: lib. de matrimonio. 6. De libello Repudij & Divortij an matrimonium tollat.

Dico. Nullum divortium & Repudium potest solvere matrimonium quoad vinculum. probatur ex dictis. Dixi quoad vinculum, nam manente vinculo quoad thorum & cohabitationem matrimonium potest solvere Vel consensu mutuo propter maiorem & altiorem gradum, Vel sine tali consensu a iudice ad petitionem innocentis, quia v.g. alter coniugum fidem coniugalem fregit a fide orthodoxa defecit.

coningem compellit ad petum, vi morten coniugis machiando.
Conc: Tri~~d~~: S: 44. Can: 8.

Petes. Quid sit de libello Repudij consueto apud Judæos.

DD. plerique et D. Tho: Sot: 4. d.l:23. Gonar: par: 2. de spons: c. 7. § 4. Putant Judæis Neque licuisse repudium, sed tm ipsis à Moyse permissum fuisse ob duritiem cordis ad maiora mala vitanda. Verum Aly et Albertus, Scotus, Durand: Palud: dist:23. cit. & Caiet: in c 19. Matt: sentiunt per libellum Repudij ex dispensatione Dei vere solutum fuisse matrimonium & licuisse utrique transire ad alias nuptias, sed hæc Dei dispensatio per Xpum revocata est Matt. 5. Unde modò libellus Repudij Matrimonium non solvit nec quidem inter Judæos, hinc Judæus conversus ad fidem ad primam uxorem licet repudiatam modò illa converti velit compellitur redire relicta secunda. Henriquez.

Nota 1o. Conradus absque aliquo addito, quod intelligit de propinquitate alio nomine Consanguinitatis nuncupat, Est: Consanguinitas vinculum personarum eodem stipite descendentium Carnali propagatione, Dixi 1o. vinculum, i. habitudo mutua ad idem principium sanguinis seu sanguis in quo conveniunt. Dixi 2do. Ab eodem stipite, ita ut uterque sit ab eodem stipite propinquo, vel saltem utrumque ab altero derivetur. Dixi 3o. Carnali propagatione, quod addidi

naali, qa X[us] de Spu Sancto conceptus fuit vere filius B. Virginis, q ex parte sua ministrauit in loco naali uteri maam venera tionis, ut aliae mres solent, quis de Eua S. Tho. in addit. q. 54. ar. 3. insinuet illa n fuisse ...

¶ Nota. In Consanguinitate Jus ciuile "poni duo q. distin "obseru ta, nempe Cognaoem & Agnaoem, ita ut cognao a matre Agnao uo a pre sit, tunc Agnati fieri nepos e fre, patruus Cognati soror nepos e sorore auunculus &c. Sed Canonicum Jus haec n obseruat.

CONCLUSIO. Cognao carnalis seu consanguinitas in gradu aliquo lineae impedit matrimonium & dirimit, constat tam ex legibus tit. de nuptiis & de ritu nuptiarum, Tum e canonibus, c. 1o Et 2do. c. Nullum, 25. q. 3. c. un. ibid. q. 4. c. Haec ibid. q. 7. c. quod. & c. qa de consanguinitate clem. un. de consang. Tum ex Conciliis Lugdunensi. c. Nulli 35. q. 2. & Trid. S. 24. cap. 3. & 5. de refor. matr.

QUAERES 1o. Cognao carnalis seu consanguinitas in quoto gradu lineae matrimonium dirimat. Impedimen matrim

¶ Nota 1o. Tria in Consanguinitate occurrunt, stipes, gradus, linea; Stipes seu sanguis est, in quo descensus psonarum "* in quem & concursus fit; Linea, e ordinata collectio psonarum sanguine seu stipite iunctarum; Gradus est distantia unius psonae ab altera sedum seriem consanguinitatis quam Lineam uocant.

¶ Nota 2do. Linea. Est 2plex, Recta & Transuersa. Linea recta est Series iunctorum sanguine, quorum alius ab alio descendit ut Pater, Filius, Nepos, seu pr, Aug, proauus, num continet eadem ascendentes & descendentes, q ascendentium & descendentium Linea e eadem in re sed ratione differt.

ut q. e positus in medio gradu scalæ, ide est sive ascendat sive descendat. Transversa Linea est series sanguine iunctorum quorum neuter ab altero descendit, sed ambo ab aliquo tertio, ut frater & soror, & continet Laterales.

Nota 3°. Gradus quamvis in Una Linea multi sint ô ex-extendantur in Infinitum, quia paterna virtus traducta in filium per quam est similis filius patri, complexionem, moribus, lineamentis, colore, ob quam existit peculiaris affectio inter consanguineos paulatim minuitur & tandem post aliquot generationes in abnepotibus & adnepotibus q. evanescit.

Dico. Consanguinitas in 4to Gradu inclusive, tum recta tum linea transversa matrimonium dirimunt, & non ô ultra illum & constat c. Non dt. & c. Vir de Consanguinitate. Dixi modo, nam olim et: matrimonium impediebat consanguinitas in 6to 7mo & 7to gradu. c. quod dilectio, de Consanguinitas c.s. c. Nullum. c. progenie, & alijs 35. q. 2.

Petes. 5o. Gradus Consanguinitatis quomodo supputentur?

Dico. Gradus in Linea recta eodem modo supputantur in Iure civili quo in canonico sed ô in transversa Linea, nam in illa Ius canonicum alium supputandi modum quam Ius civile format. Prior patet ex ff. de Gradibus. & c. Ad sedem, 35. q. 5. Nam utrobique eadem ratio ordo supputandi indicatur, nempe illa, Ut in Linea recta gradu primo, pater, mater, Filius, filia, in 2do. Avus Avia, Nepos Neptis, in 3tio. Proavus, proavia, seu avus magnus pronepos Proneptis, in 4to. Abavus Abavia, Abnepos Abneptis. in 5to. Atavus Atavia, Atnepos Atneptis.

in 6to. Trinepos Trineptis, Tritauus Tritauia.
Posterior pars constat ex Locis cit: Jus n. ciuile §. 5. Just. de Gradib. in Linea Laterali seu transuersa sic grad. supputat. In Gradu 2do. (gradum n. primum hic non agnoscit) frater, soror; in 3tio. de fre, sorore, filius, filia, q. fratrueles, sic sint ex duobus fribus, consobrini sic e duabus sororib. si ex fre & sorore amitini, sed iam hi oes uno noie consobrini uocantur. Item Patruus, amita, i. pris fr, soror. auunculus matertera. i. mris fr, soror; in 4to. E fratre sorore nepos neptis, patruus magnus, amita magna, & alij multi ut uidere in arbore est. Canonicum Jus c. ad sedem. & c. parentela 35. q. 5. gradus sic numerat in Linea transuersa in gradu 1o. Est fr soror: in 2do. filius filia prs sorores, patruus uero ta auunculus matertera, filius filia patrui &c: In 3o. Nepos Neptis fratrum sororum, Patruus magnus Patrua magna, Nepos Neptis patrui, filius filia patrui magni. In 4o. Pronepos proneptis de fre sorore, patruus maximus, seu propatruus, proamita &c. Pronepos proneptis patrui, Patrui magni, Propatrui filius filia.
Ex his constat quantum discordant Leges & Canones. Nam frater & soror 2dum Canones distant solum uno gradu 2dum leges. Porro ratio supputandi gradus iuxta leges seruatur quoad successiones ad in haereditatem ab intestato de haeredibus uenientibus autentica, sed quoad matrimonium supputatio gradum fieri 2dum Canones dt. c. ad sedem cit:

Petes 2do. Cur sit ratio impediendi gradus.

Dico. Expedita Ratio 3plex est. 1a per regulas tres, 1a reg: In linea recta gradus tot sunt quot personae, una dempta nempe prima quae stipes & sanguinis est. II. regula. In transversa linea si duo aeque distent a stipite, tot distant inter se gradibus quot distant a stipite quivis illorum. 3a In transversa linea inaequali tot gradibus distant inter se quot distat a stipite ille qui remotior est. Hae regulae tres commode possunt redigi in unam, illam nempe, tot sunt gradus inter consanguineos quot a stipite excluso persona numerantur ad remotiorem, Caeterum, quod supputatio debeat fieri a stipite est cap: Quod. & c. Tua, de consang: quod stipes non submutetur est cad. c. ait: quod numerus gradum sumatur a remotiori est c. Vir. de consan: 2da ratio est. Ex arbore Consanguinitatis, quam Syluester & alii ponunt. 3a ratio est. Ex triangulo, quem solet 4. dist: 40. ar: 2. constituit: ad quem pertinet series una quam ait Bellar: c. 28. de matr:

QVAERES. Consanguinitas in quo iure graduum matrimonium dirimat.

Dico. Dirimit in gradu 50. vtrinque lineae, prior pars de linea recta est certa & ita tenet D. Tho: in addit: q. 54 ar 3. Bellar: c. 28. de mat: Henr: c. 9. quia pater & filia non reputantur duo qui per matrimonium demum fiunt una caro, unde & Gentiles matrimonia cum parentibus ut rem detestandam contra rationem improbant Arist: l. 1. Eth: & alii. Posterior pars de linea transversa est probabilis valde & ita tenent mult. ob. 4. dist. 40.

Sot: ar. 4. Conar: par: 2. de sponsal. c. 6. § 10. Bellar: & Henriq: locis cit. Tum quia matrimonium fris cum sorore apud nationes ves ut indecens improbat. Tum quia Deus in tali matrimonio non dispensauerit nisi cum solis liberis Adam in exordio mundi propter hominum propagationem id exegit. Dixi probabile. Quia non desunt authores qui putent matrimonium fratris cum sorore non esse irritum iure naturae, ita Caiet: in c. 19. Matt: Tho: de Argent: 4. dist: 40. Quia ut aiunt Sara et uxor et soror Abrahae fuit, sed hoc non uidetur esse uerum. cum Sara solum fuerit consobrina Abrahae nempe filia Aaron fris Abrahae.

Dico 2do. Consanguinitas in transuersa linea extra gradum iure naturae ~~matrimonium~~ non dirimit, an in recta linea ultra illum dirimat incertum est. &c.

QUAERES. 3o. Quis dispenset in impedimento consanguinitatis.

Dico 1o. Quoad consanguinitatem in gradu 1o utriusque lineae solus Deus dispensat prior pars de linea recta est certa, de transuersa est probabilis ualde et ita sentiunt Doctores Soto dist: 40. ar: 3. Bellar: c. 28. de mat: Henr: c. 9. de impedimentis. Verum contrarium huius non praeter improbabiliter tenent Hugo l. 2. de Iuris. tit: 15. c. 4. Caiet. ar: 9. cit: Nauarrus

Nota 1o. Affinitas est propinquitas orta e matrimonio aut et copula

ut carnali ultra matrimonium, Unde affines teste Modestino ff. de Grad: Dicti sunt, quod Alter ad alterius cognationis finem accedat.

[Hon]estas — Nota 2do. Publica honestas est propinquitas e puberum sponsalibus validis. Dixi 1o. sponsalibus, quia non oritur honestas publica ex osculo sed: n matrimonium — Lex: c. 10. de Imped. Dixi 2do. puberum. Quia ex sponsalibus impuberis, quae filio vel filia parentes contrahunt honestas haec non oritur, nisi expresse vel tacite consenserit. Dixi 3o. Validis intellige in Voto Externo. Et licet Iure antiquo ex invalidis sponsalibus publica honestas oriri poterat c. Unico de sponsal: in 6. modo tamen non amplius oritur Conc: Trid: ss. 24. c. 3. de reform:

CONC: Affinitas in Gradu aliquo matrimonium impedit & dirimit. Constat c. 1. de affinit: c. non de. c. fraternitatis & seq: de eo qui cognovit consang: Conc: Trid: ss 24. car. 3. cap. 4. de refs.

QUAERES 1o. Quae affinitas matrimonium dirimat?

Nota. Affinitas est duplex & oriri tum ob Consanguinitatem, tum et: ob Affinitatem.

CONC. Affinitas quae matrimonium dirimit est solummodo illa quae est ob Consanguinitatem, non quae illa quam Affinitas alia gignit. Prior pars est c. quod sup. & c. non de. de affinit. ubi aperte est, quod affinitas quae dirimit matrimonium sit solum inter mariti consanguineos & uxorem. Item inter uxoris consanguineos mariti non quae inter consanguineos uxoris & consanguineos mariti: unde duo fratres possunt ducere duas puellas quae sorores sunt. Item pater & filius mulieres quae sunt mater & filia. Dixi modo. Nam olim etiam affinitas quam alia affinitas genuit matrimonium dirimit. Ut videre est c. de propinq: c. porro. 35. c. 3.

Adverte Affinitas quam Consanguinitas genuit morte non extinguitur sed post illa durat S. Tho: in additionibus.

QUAERES 2do. Affinitas quoto gradu dirimat matrimonium?

Dico. Affinitas de matrimonio dirimit in 4 gradu, & non ultra illum. constat 1. & 2. c. non de Affinit: Dixi modo non ultra. Quia ante Innocentium 3. Affinitas usque ad 7. gradum matrimonium dirimebat. c. Nullum. 35. q. 3. & ex illa orta affinitas ad 3. gradum. c. de propinqu. & c. ut hoc ibid: Sed haec sublata sunt per c. non dt. de Consang:

Dico 2do. Affinitas e copula carnali citra matrimonium dirimit tantum in 2. gradu c. 4. Conc. Trid: Dixi modo. Nam ante Conc. Trid: Affinitas ita etiam in 4. gradu diremit matrimonium. c. non dt. cit:

Petes. Affinitatis gradus quomodo intelligi possit & sciri.

Dico intelligi posse & sciri e gradibus Consanguinitatis, qui affinitati dictae ratio graduum non competit nisi per Consanguinitatem ex qua fluit, nam cum uxor & maritus non duo sed una caro sint aequaliter coniunguntur vir cum propriis Consanguineis & consanguineis uxoris c. aequaliter. 35. q. 3. & non aliter nihil Nurus reputanda quam filia ibid. c. Vir. Porro licet Consanguineis uxore

Nota bene. Vir & uxor proprie affines sunt sed causa Affinitatis & termini Affinitatis instit: Nupor: & alij.

Dico 2do. Sufficit ad cognoscendum gradum affinitatis regula haec. Quo gradu est quis consanguineus mariti in eodem est affinis uxori illius & quo gradu est consanguineus uxoris est in eodem affinis marito ipsius.

Colliges: Est itaque in affinitatis gradu 1o. & quidem in Linea recta Vitricus & Privignus, Privignus & Noverca. Ut mater uxoris quae Socrus & maritus filiae quae gener, pater mariti quae socer & uxor filij quae Nurus. In Transversa Linea soror uxoris quae Glos & maritus sororis quae Sororius, frater mariti quae levir, & uxor fratris quae fratria

In II. Uxor, maritus, Avunculus Nepos patruus mariti. Item maritus & uxoris amita Neptis amita, In III. Uxor & mariti pronepos

praepos patrui magni. Item Uxor & mariti pamia [?] praeptis pamita &c.
In IIII. Uxor & mariti abamus abnepos propatrui. Item mariti & uxoris pamita, abneptis.

QUAERES 2do. Affinitas quo iure matrimonium dirimat.

DICO 1°. Dirimit solum iure hao excepto primo gradu lineae rectae de quo auctores dubitant iurene hao tm. an naturae dirimat. Putat hoc Catel: aliud Solo & Bellarminus. hinc Pontifex dispensare pt in affinit: ac.

CONC. 2da. Hinc publica honestas in gradu aliquo impedit matrimonium & dirimit. Constat tum c. Sponsa, & c. ad audientia de sponsal: & c.1. eodem in 6. Tum ex Conc: Trid: ss 24. c.3.

CASUS

A. cum sorore sponsae qa ipsa illi magis placet & placere incipit eo quod rem cum illa hbt ducere vult.

~~A~~ Lenarius c. 22. num 52. Dicit quod iam cum neutra strahere pt, non cum sorore sponsae ob publicam honestatem, non cum sponsa ipsa ob affinitatem de copula ~~ipsa~~ cum sorore carnali.

QUAERES 3°. Publica honestas in quoto gradu matrimonium dirimat.

Dico. Dirimit modo tz in gradu primo. Conc: Trid. c. cit. Hinc 1°, tum neque strahere sponsus cum sponsae matre filia sorore, & sponsa cum patre filio fratre sponsi.

QUAERES 4do. Publica honestas quo iure dirimat.

Dico. dirimit tz iure hao, unde pontifex dispensat cum illa Henr. c10. de impedimentis

Nota. Cognatio spiritalis est propinquitas quae ex Sacramentis baptismi & confirmationis provenit, quia illa duo Sacramenta tantum hanc cognationem pariunt,
Dixi Sacramentis, quia si v.g. baptismus privatim domi factus fuit & postea in Ecclesia ceremoniae solennes supplentur non inde contrahitur cognatio spiritalis
Nota 2. Cognatio legalis est propinquitas quae provenit ex adoptione est autem adoptio assumptio legitima extraneae personae in filium nepotem &c.
CONC: 1a. Cognatio spiritali matrimonium impedit & dirimit c. ita & sequ. 30. q. 3. c. Martinus & c. veniens cum seq: de cogn: spirit: tum ex Conc: Trid. sess. 24. c. 2. de reform: mat: &c.
Quae: 1. QUAE spiritalis matrimonium dirimat.

Nota 3o. Cognatio spiritalis triplex est scilicet 1a Paternitas quae est inter baptizantem confirmantem, tenentem seu patrinum & inter baptizatum confirmatum c. de iis. 30. q. 1. dicitur. Cognatio haec Paternitas, quia v.g. Baptizans locum patris tenens locum matris suae & baptizatus filius istorum censetur c. ita 30 q. 3. 2da. Compaternitas quae est inter baptizati confirmati, parentes spiritales & carnales nempe inter baptizantem confirmantem & tenentem & carnales parentes baptizati confirmati c. pervenit. & c. de co. 30. q. 1. c. Martinus & c. veniens cit. 3a Fraternitas, quae est inter filium spiritalem baptizandis confirmantis tenentis & filios naturales carnales, nempe inter baptizatum confirmatum & filios carnales eius qui eum baptizavit confirmavit tenuit c. ita cit: c. fin: de cogna: spirit.
Dico. Modo solum Paternitas & compaternitas dirimit matrimonium, olim et: fraternitas dirimit Conc: Trid. c. 2. cit: &c.
Adverte Ut Patrinus seu tenens post Conc: Trid: cognationem spiritalem contrahat oportet ut sit designatus & revera teneat.

& quidem per se & pro se Conc. Trid: c. 2. ait: Dixi 2o. designatus

quidem? designatus ex devotione puerum dum baptizatur tangit

cognationem inde contrahit. Dixi tangat, venera si vir

& mulier designentur & vir solus tangat femina ipse solus cogna-

tione trahit.

Dixi 3o. Ipse per se & per se, nam si pps mittat procuratore pro loco ipsius in baptismo

puellam nobilem suscipiat, pps ille contrahit cognationem, quia persona non tangit:

imo nec procurator illam contrahere videtur, quia non pro se venit

nisi forsan consuetudo loci aliud habeat. Navarr. Conc. 2. de Cognat:

spirit: Henr: c. ii de imped: mat:

Adverte. Si affinitas & Cognatio spiritalis matrimonium supervenerit,

non quidem dissolvit illud, usum tamen illius impedit saltem ex parte nocen-

tis. c. pervenit. c. Sicut. c. Nosce. cum seq: 30. q. 1.

CONCLUSIO. 2da. Cognatio legalis in gradu certo

mat: imped: & dirim: constat tamen ex instit: tit: de nupt: & l. adopti:

ff. de ritu nupt: tum ex c. ita. 30. q. 3. & c. 1. de Cogna: legali.

Quaeres - Cognatio legalis quae & quoto gradu dirimit.

Nota. Legalis cognatio triplex est. 1a. Linea recta seu paternita-

tis, nempe inter adoptantem & V. G. filiam adoptatam cum posteris

3. Ergo, instit: de nupt: Dixi. cum posteris i. cum filia recte adopta-

ta, non quae cum matre eius Navar: c. 22. num: 45. 2a. Linea trans-

versa seu fraternitatis, nempe inter adoptatam filiam & filium naturale

adoptantis. c. 1. de cogna: legali. Unde non est haec cognatio inter filiam

& filiam adoptivam, imo nec illam inter & illegitimum Henr: c. 12. de imped:

3a. Affinitatis, nempe inter adoptante & uxorem adoptati. Item inter

adoptatum & uxorem adoptantis l. adoptivus ff. de ritu nupt:

DICO. 10. Cognatio spiritalis in prima & 3a specie matrimo-

nium dirimit, secus in 2da specie nisi forsan perfecta arrogatio sit:

Prima pars est certa ex legib. citatis, 2da pars est c. 1. de cogn: legali.

3.am partem habet Hear: loco cit:

Dico 2.o Legalis Cognatio in spec prima usq. ad 4. gradu dirimit. Henr: dic. nisi argumento a pari putat post decreta Tridentina hanc cognationem ultra eundem gradum dirimere matrimonium.

Adverte. Cum Legalis cognatio dirimat solum iure humano potest in illa Pontifex dispensare.

DUB. XVI.

An disparitas cultus impediat matrimonium et dirimat.

Nota. Cultus disparitas in Religione cernitur, nempe inter fidelem & infidelem. v.g. inter christianum & paganum seu Gentilem.

CONC: Cultus disparitas matrimonium impedit & dirimit. DD. 4. dist: 39. Gratianus. causa 28. q. 1. Navar: c. 22. n. 28. Bell: c. 23. de mat: & alij. Pro hoc facit Apostolus. 2. cor: 6. Nolite inquit iugum ducere cum Infidelibus, i. Nolite cum Infidelibus inire coniugia. deinde Conc: calced: c. 15. prohibet, Coniugia cum hæreticis, Iudæis, paganis, Toletanum 4. c. 61. iubet Hebræos cum christianis mulieribus coniunctos aut christianos fieri, aut ab uxoribus separari. adhæc. c. Caue. & c. Siqs. 28. q. 1. Excommunicant christianos qui cum Iudæis coniugia contrahunt, & l. ne quis christiana. C. de Iudæis, coniugia Iudæorum cum christianis ut adulteria puniuntur, deinde Patres passim adhortantur fideles ab infidelium coniugiis, quod hoc sit prostituere tetis membra christi.

QVÆRES. 1o. Cur disparitas cultus matr: dirimat?

Nota. Cum una sit vera Religio et ob varias circa divinum Numen doctrinas sive veras, sive falsas cultus disparitas varia esse potest. Est n. Infidelitas sub qua Gentilitas seu paganismus Iudaismus, hæresis etc.

est & Orthodoxa fides.

Dico 1o. Disparitas in Gentilitate ob diversos Deos & sectas diversas matrimonium absolute non dirimit, v.g. Gentium inter infideles tales illa solum coniugiorum impedimenta, quae rata vel propriis iuris legibus praescripsit.

Dico 2o. Disparitas cultus per Gentilitatem quae est & Religionem Mosaicam, non omne sed quoddam matrimonium dirimit. Licet n. Vetus Lex non prohibeat absolute fideles eorum coniugia inire cum infidelibus quibusvis, duxit n. Joseph Aspheneth aegyptiam, Moses Zephoram Madianitidem, Salomon filiam Pharaonis, Esther Assuero Persae nupsit, lege tn. Mosis interdicta fuere coniugia hebreis cum aliquibus nationibus in terra Canaan ob periculum perversionis & Idololatriae Exo: 34. Deut: 6. 1. Esdre 9. ubi et huiusmodi connubia soluta fuere.

Dico 3o. Disparitas cultus per Orthodoxam fidem & haeresim impedit inter Christianos sed non dirimit matrimonium. Prior pars est c. Non oportet. 28. q. 1. Ubi haec Non oportet cum huiusmodi haereticis coniugia inire vel filios vel filias eis dare & c. Cave ibid: ubi ista, Cave Christiane Gentili aut Judaeo filiam tuam tradere, Cave Gentilem vel Judaeam vel alienigenam hoc est, omnem haereticam & alienam a fide tua accipere tibi uxorem. Posterior pars est certa ex praxi & omni doct:, quippe omne matrimonium orthodoxi cum haeretica pro vero & rato habetur matrimonio.

Dico 4o. Disparitas cultus quae ideo est quod unus baptizatus sit alter non sit matrimonium dirimit. 4. dist. 39. theologi ibidem & Canonistae in c. 1. de spons:. CASUS.

A. baptizatus cum catecumena matrimonium contrahit.

Henr: c. 13. de imped: Dicit quod non valide contrahat.

P. Hareticus cum iudaea contrahit.

Rx: Non valide contrahit.

QVAERES. 2. Cultus disparitas quo iure matrimonium dirimat.

Katarina l. 5. contra Caiet: iure naturae Viguerius iure divino dirimere putant

Dico. disparitas cultus inter tinctum baptismo & non tinctum nec iure naturae nec divino sed tantum iure humano matrimonium dirimit Caiet: Bellar: Gouar: Henriq: loc cit: Ex quo infertur posse papam dispensare ut christianus licite & valide contrahat cum infideli, imo Conc: Calced: permittit christianum contrahere cum infideli si modo infidelis vel hareticus conversionem promittat.

CASVS.

A. Contrahit cum infideli in Indijs.

Henriq: putat probabile esse istud matrimonium non esse irritum, quia ingens in istis terris consuetudo & lex quae talia matrimonia irritat non est recepta.

Aduerte licet disparitas cultus iure naturae non dirimat matrimonium illud tamen impedit aliquo modo ob pericula & prohibet nisi forsan urgens ratio a culpa excuset.

An Crimen impediat matrimonium et dirimat. DVB. XVII.

CONC: Crimina aliqua matrimonium impediunt & dirimunt constat tum ex Cano: tit: de eo qui duxit. tum ex Conc:

Trid: ss. 24. c. 4. de refor:

QVAERES 1o. Quot & quae crimina matrimonium dirimant.

Dico. Dirimunt Crimina quatuor. nempe ista Imum. Iniusta coniugis caedes utroque nempe uiro & muliere caedis participe c. Laudabilem de conuersione coniugatorum. Dixi 1o. Caedes coniugis, quia nuda machinatio non sufficit, sufficit autem quod caedes per alium fiat consilio ipsorum uel mandato: Dixi 2do. Iniusta, quoniam licite & iuste coniugem occidit non impeditur a matrimonio, iuste autem occidit uir adulteram uxorem, qui eam publica authoritate occidit. Non autem occidit iuste qui eam authoritate priuata occidit etiam in flagranti delicto deprehensam c. quicunque 33. q. 2. Dixi 3o. Vtroque participe, Nam quando non praecedente adulterio uir caedem fecit muliere non participe, Vel mulier caedem mariti fecit Viro ignorante cui postea nubere uult, matrimonium non ideo inter illos nullum est. Porro particeps caedis censetur qui sciens caedem Coniugis futuram consentit in illam, consulit eam, hortatur, uel alio modo uera causa caedis est. non autem censetur hic particeps caedis, qui illam iam factam ratam habet, Nauar: c. 22. n. 46. IIum. Adulterium, & simul cum illo iniusta coniugis caedes actio contrahendi altero saltem, nempe viro participe caedis. c. super hoc & c. Iterum de eo qui duxit Nauar. Henr:

Dixi 1o. Cum Adulterio caedes. quia satis non est, quod unus absque conse[n]su alterius occidat coniugem (et: actio contrahendi, quando non praecessit adulterium Nauar. & Henr: ex c. si quis 32. q. 1. Dixi 2o. actio contrahendi, hoc non est necesse verum (?) requirunt. Sot. Nauar: Henr:

Dixi 3o. Viro participe. Nam ius [illegible] exprimit.

q occidit uxorem propriam aut virum adulterae ut ea potiatur
Verum quaerit mulier et inhabilis videtur reddi, quae sola marito
proprio vel uxorem adulteri necavit, ut idem maritum habere possit
ita Salud: Sol. Caiet: Sed hanc ampliationem non admittunt quidam
quorum sententiam probabilem putat Henr: c. 14. de imped. **III.** Adul=
terium formale ab utraque parte modo intervenerit contractus mu=
tuus per verba de praesenti vel etiam de futuro, quae de se alias ad
matrimonium vel sponsalia sufficerent. c. Significasti. c. Ex literarum.
& c. Cum haberet. de eo qui duxit &c: Dixi 1o. Adulterium,
non ob contractum nudum etiam de praesenti absque adulterio impedimen-
tum dirimens non oritur c. fin: de eo qui duxit; Dixi 2do. formale ab utraque
parte, ita ut ambo scienter adulterium commiserint, si n. ex altera parte
ob ignorantiam circumstantiae matrimonii non fuerit nisi fornicatio simplex,
non est dirimens impedimentum. c. propositum & c. Veniens de eo qui duxit.
Dixi 3tio. Intervenerit contractus non adulterium nudum absque contractu ma=
trimonium non dirimit c. Significasti cit: Dixi 4. Contractus mutuus, etsi
n. vir adulterae etiam tacite acceptanti matrimonium promiserit modo
illa non repromisit impedimentum dirimens inter illos non est. Henr: c. 14.
de impedimentis, quia promissio unius ad sponsalia non sufficit, etiam cum
iuramento, sed oportet ut mutua promissio sit, imo nec promissio deceptoria
sufficit in foro conscientiae. **IV.** Raptus. conc: Trid: ss. 24 c. 6. de Refor:
quod ibi decernit inter raptorem & raptam quamdiu illa in potestate ra-
ptoris manet nullum posse esse matrimonium, quamvis ipsa sponte consentiat
itaque antequam separata in loco tuto reponatur. Rapta hic dicitur. Cum contra
voluntatem patris de domo illius traducta est. licet id fiat cum consensu
puellae Henr: c. fin: de imped: Qui tamen ibidem addit non censeri ra=
ptum dirimentem cui praecessit tractatus de matrimonio quia post istum
tractatum non dicitur raptor c. penult. de Rapt:

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

CASUS.

A rapuit viduam vel saltem non virginem?

Speculator par. 1 art. 5. Negat inter illos esse impedimentum dirimens, quia olim iure civili raptor cum rapta non virgine poterat contrahere.

Sed recte alii affirmant, quia Concil. Trid. indistincte loquitur de quavis rapta.

CASUS.

S. rapit adolescentem, quae mulier.

Henriquez sentit inter illos non posse esse matrimonium, quia par utrobique ratio videtur esse. Leges criminales quae iure matr. dirimunt. Dico dirimunt iure hoc, ac proinde dispensare circa illa Pontifex potest.

DUB. VLT. Quaenam matrimonii impedimenta non dirimentia?

CONC.: Matrimonium impedit sed non dirimit Interdictum statuit: de mat. contracto contra interdictum Eccle. Est huiusmodi interdictum duplex. Alterum Judicis, quo nempe iudex lite pendente vel exorta de impedimento matrimonii dubitatione interdicit volentibus contrahere ne ad contractum matrimonialem procedant ante cognitam causam & decisam c. 1 & c. fin. de interdicto matrimonii. Alterum Juris. idque triplex. nam Jus prohibet 1o. Ne matrimonium celebretur clandestine, nempe non praemissis denunciationibus c. cum inhibitio, de clandestina desponsatione & Conc. Trid. Ss. 24 c. 1 de reform. 2do. Ne Benedictio nuptialis fiat tempore feriato, & sponsa solemniter in domum sponsi introducatur c. Non oportet. c. non licet. c. Uxore. 33 q. 4. Conc. Trid. Ss. 24. c. 10 de reform. Tempus feriatum quo nuptiae interdicuntur non idem est in iure antiquo & novo, Nam in illo fuit ab adventu Domini ad Epiphaniam & a Dominica Septuagesima ad 8 pascae. Et a diebus Rogationum ad diem 7. post Pentecosten. c. Non oportet. c. Capellanus de feriis. In hoc est solum Tempus feriatum ab adventu Domini usque in diem Epiphaniae, & a feria 4 cinerum usque in octavam paschatis inclusive Conc. Trid. Ss. 24. c. fin. de ref. mat. 3o. Prohibet. Ne in loco interdicto nuptialis benedictio celebretur. Ostiensis in c. Non est. de spons. Navarr. c. 27. n. 179.

CONC. 2da. Matrimonium impedit sed non dirimit Votum simplex castitatis & religionis, extra societatem. Constat tum ex diuis litteris Galat. 5. 1. Tim. 5. tum e Canonibus c. consuluit. & c. rursus. qui clerici vel qui vouentes matrimonium contrahere possunt. Est in commune Triplex huiusmodi votum. 1o. Votum continentiae, praesertim perpetuae, vel certe non nubendi. 2do. Votum intrandi Religionem. 3o. Votum suscipiendi ordinem sacrum.

CONC. 3a. Sponsalia rata impediunt sed non dirimunt matrimonium. Constat c. qui desponsatam, & c. finali. 27. q. 2. c. de illis. c. veniens. & c. si inter de sponsalibus.

QUAERES. Sponsalia quid sint.

Nota. Sponsalia a sponsione dicta sunt. quia per stipulationem vir & foemina sibi futuras nuptias spondeant.

Dico. Sponsalia sunt futurarum nuptiarum promissio. c. Nostrates. 30. q. 5. l. 1. ff. de sponsalibus. Aduerte. Debet quidem promissio haec esse mutua, sufficit tamen casu aliquo virtualis promissio & interpretativa. V.G. quando a duobus impuberibus vel saltem altero impubere matrimonium contrahitur per verba de praesenti, quia contractus iste esse pro matrimonio non valeat tamen.

porro inter impuberes septennio maiores fiunt etiam verbis de praesenti sponsalia et contrahuntur rebus, ut per donationem arrae munera sponsalitia immissione annuli in digitum sponsae medium in quo est vena cordis in signum cordialis amoris, quia inter amicos & parentes actitare haec intelligunt de sponsalibus.

Aduerte. Sponsalia aliquando fiunt absque consensu proprio quando parentes pro impubere septennio minori illa contrahunt, quae confirmantur si puer impleta aetate illisque factum ratificet quod praesumitur si non statim reclamet. c. de illis. de despons. impuberum.

QUAERES 3o. Sponsalia quae impediunt & nulla faciant.

Dico. illa ferme omnia quae nullum faciunt matrimonium etiam

sponsalia impediunt & nulla faciunt. Dixi, ferme. Quia ad spon-
salia minor aetas sufficit, nempe septennium, imo aliquo modo
Consensus alterius. Deinde sponsalia irrita non reddit metus
gravis, nec quod clandestine absque parocho & testibus fiunt.
Quia Conc. Trid. nihil in sponsalibus mutavit. Veru irrita illa
facit votum simplex continentiae.

QVAERES. 4. Sponsalia quomodo solvantur.

Dico. Sponsalia, solvuntur. 1o. Mutua remissio, etiamsi sint
iuramento vallata. c. 2. de spons:

QVAERES. Quid si unus tantum nolit constare
promissioni & resiliat.

Dico. Non ideo solvuntur, et interim hoc casu, qui resi-
lijt prior transire ad sponsalia alia, quia iam resiliens suo
iuri cessit. Henr. c. 14. §. 2do. Professio in Religio-
nem. c. Verum & c. Veniens.

Petes. 1o. An per nudum ingressum in religionem probationis gratia
sponsalia solvantur.

Navar: can. c. 8. De spons: Negat solvi, quia interans iure suo
utitur. Henr: dicit sponsalia fieri sic quidem solubilia ita ut
qui in saeculo manet, possit alia inire si non exspectare nolit
alterum qui non pervenerat in professione teneri stare sponsalibus.

Petes. 2do. An sponsalia iurata etiam per ingressum in
religionem solvantur.

Henr: dicit. 1o. quod possit quis post iurata sponsalia tran-
sire statim ad religionem, iuramento in melius fundato vel
mutato, quod ipsum etiam tenet Soto dist: 27. q. 2. ar: 5. Etsi hoc
non placeat Soto ob c. commissum de sponsalibus. Sed ibi tamen

tutius esse prius iuramentum implere, quod intellige iuxta opi- 278
nionem vulgi cui videtur tutius, cum revera tutius non sit.

Queres 3°. An votum castitatis soluat sponsalia praestita iurata.

DICO 1°. Si sponsus post sponsalia votum con-
tinentiae emisit aut intrandi in religionem et ut intient factis
non tenetur ad sponsam, quippe sub promissione qua facta sponsa est
illigitur conditio excepta, nisi malit convolare ad perfectio-
rem statum. Henr. c. 14. cit.

DICO 2do. Si post sponsalia praestita iurata sponsus votum
simplex continentiae fecit aut permanendi in saeculo, num
teneatur sponsalia implere contraverti. Soto negat teneri,
quia potius est vinculum castitatis quam sponsalia. Alii affir-
mant teneri, quia sponsalia iurata habent duplex vinculum,
et est prius debito.

DICO 3°. Sponsa quae votum continentiae sponsi novit non tene-
tur contrahere matrimonium cum illo, quia agnoscit onus novum
ipsi impositum quod prius nesciebat, nempe illud ut prior semper
a viro exigat debitum, quod grave valde est onus feminae, quae
ita verecunda est.

3tio. Matrimonium cum alia persona. c. Sic et c. inter. de
sponsal: Henriq. Notat sponsum ne quidem mortua iam uxore
teneri redire ad sponsam priorem, quia per matrimonium sponsalia
omnino extincta fuerunt.

4° Affinitas cognatio spiritualis, legalis, quae sponsalibus supervenit.
c. Cum in. de spons:

5° Fornicatio alterius etiam occulta. S. Tho. q. 43. ar. 2. Hen. c. 14.

Navarr: c. 22. n. 27. Qui tn. bene notant, quod si inno=
cens nolit sponsalia solui, nocens tenetur ea perficere, neque in
hoc casu compensatio ha(bet) locum. Henr:

Petes 5o. An ob fornicationem quae sponsalia praecessit illa soluantur?

Doctores ob cap. Quemadmodum, de iureiurando Negant
solui. Henr: dicit, si praecessit ignota fornicatio sponsae
quae Virgo reputatur, sponsusque fornicatione cognita non tenetur
sponsalia perficere.

Petes. 6do. An sponsalia ob fornicationem spiritalem
nempe haeresin soluantur.

DD. solui asserunt ob. c. Non solum. 28. q. 1.

6o. Migratio uniusque in regionem longinquam c. de illis de
spons: Aduerte. In foro conscientiae quando Vir absque licentia
sua sponsae abijt in longinquum, neque est certa spes intentio
redeundi, potest sponsa relicta nonnulla interposita mora alium
ducere et cum illo contrahere Couar: et Navar:

7o. Superueniens malum. Vel agnitum, quod ab initio si fuisset
a sponsalibus auertisset, ut est morbus talis, v.g. lepra. mor-
bus gallicus, paralisis c. litera. Vt est deformitas no-
tabilis in Vultu qua priuatur naso oculis, ut est paupertas sponsae
quae antea diues fuit.

8o. Commissio Conditionis quae sponsalibus apposita fuit. V.G.
si infra annum A. promissum fuit matrimonium non contrahas. c.
de illis. de conditione apposita.

CONC: IV Matrimonium impedit & dirimit cognatio spiritualis e ~~ra~~ catechismo, q. nempe solenniter fit corā Parocho ante baptismū. c. p catechismū de cognat: spirit:

CONC: V. Matrimoniū impedit & dirimit crimen ~~...~~ id multiplex. I. Incestg, cum cum affine .l. consanguineo uxoris illa inuente. c. j. de eo q cognouit. II. Uxoricidiū iunctū. V.E. odiū aitl de adulterio . c. admonere. III Presbytericidiū. c. q Presbyterū. de poe: & rem: IV Raptg sponsæ alienæ. c. statutū 27. q. 2. V. Matrimoniū licenter cum pacto etradū cū moniali. c. Hic ergo 27. q. 1. VI ~~...~~ susceptio proprij filij de Baptismo.

Calendas Julij